Losse nummers 6 F — Weekblad - 7 maart 1964 - nr 10 — 10e jaargang

de VOLKSUNIE

BLAD VAN DE VLAAMS NATIONALE PARTIJ

BEHEER : Maur. LEMONNIERLAAN 82, BRUSSEL 1, TEL. 11.82.16 — VERKRIJGBAAR BIJ ALLE DAGBLADVERKOPERS

ABONNEMENTS-HERNIEUWING

Binnenkort komt de postbode bij de kwartaalabonnenten het kwijtschrift voor de hernieuwing aanbieden. Leg het geld gereed en verwittig uw huisgenoten. Maak het u en ons gemakkelijk : een abonnement tot einde 1964 kost slechts 160 F. Mogen we in deze beslissende maanden op u rekenen, op uw trouw aan ons blad ? Wij danken u bij voorbaat !

« Weldra zestien jaar geleden werd « De Vlaamse Linie Stichting » opgericht. Deze vereniging zonder winstoogmerken stelde zich tot doel leiding te geven, in het licht van de katholieke leer, in het beoordelen van aktuele gebeurtenissen en stromingen, door o.m. het publiceren van een weekblad. Dit weekblad was « De Vlaamse Linie », sedert 1954 — toen iedere mogelijke verwarring met de in Nederland verschijnende Linie niet meer bestond — « De Linie ».

« Meer dan vijftien jaar lang heeft « De Linie » gepoogd de taak die haar was opgedragen naar best vermogen te vervullen. In een moeilijk land. In een moeilijke tijd. Leiding en medewerkers hebben zich niet gespaard en zijn voor geen offers van welke aard of hoe zwaar ook, teruggeschrokken. Gedurende deze gehele periode werd herhaaldelijk nagegaan — wat voor iedere onderneming normaal is — of er een redelijk proportie bestaat tussen de vrucht van het gepresteerde werk in het perspectief van de oorspronkelijke doelstelling enerzijds, en de inspanning die dit vereiste anderzijds. Een nauwkeurig onderzoek hieromtrent heeft thans geleid tot een negatief antwoord. Om deze reden zal « De Linie » na Pasen niet meer verschijnen. Het laatste nummer zal gedateerd zijn 27 maart 1964 ».

« De Vlaamse Linie Stichting » blijft evenwel bestaan en behoudt zich alle rechten voor om haar doel mel de gepaste middelen verder na te streven ».

mededeling aan onze lezers

Weldra zestien jaar geleden werd « De Vlaamse Linie Stichting » opgericht. Deze vereniging zonder winstoogmerken stelde zich tot doel leiding te geven, in het licht van de katholieke leer, in het beoordelen van aktuele gebeurtenissen en stromingen, door o.m. het publiceren van een weekblad. Dit weekblad was « De Vlaamse Linie », sedert 1954 — toen iedere mogelijke verwarring met de in Nederland verschijnende Linie niet meer bestond — « De Linie ».

Meer dan vijftien jaar lang heeft « De Linie » gepoogd de taak die haar was opgedragen naar best vermogen te vervullen. In een moeilijk land. In een moeilijke tijd. Leiding en medewerkers hebben zich niet gespaard en zijn voor geen offers van welke aard of hoe zwaar ook, teruggeschrokken. Gedurende deze gehele periode werd herhaaldelijk nagegaan — wat voor iedere onderneming normaal is — of er een redelijk proportie bestaat tussen de vrucht van het gepresteerde werk in het perspectief van de oorspronkelijke doelstelling enerzijds, en de inspanning die dit vereiste anderzijds. Een nauwkeurig onderzoek hieromtrent heeft thans geleid tot een negatief antwoord. Om deze reden zal « De Linie » na Pasen niet meer verschijnen. Het laatste nummer zal gedateerd zijn 27 maart 1964.

« De Vlaamse Linie Stichting » blijft evenwel bestaan en behoudt zich alle rechten voor om haar doel mel de gepaste middelen verder na te streven. Van het ogenblik af dat de verantwoordelijken tot het inzicht komen dat het hun plicht is dit doel door een beperkt werkterrein te dienen, zullen zij zich aanstonds ook daar voor in te zetten.

Het was het voornemen U, lezers, deze beslissing ter kennis te brengen zodra de direktie daartoe in staat zou geacht hadden te zijn. Helaas heeft zij dat te geen enkele ogenblik gedacht.

Intussen hebben wij van lezers, belangstellenden en allerlei groeperingen honderden telefoontjes, telegrammen, brieven, manen en dergelijke meer ontvangen. Zo mogen hier vernemen dat hun mededelingen en bedenkingen ons niet onbekenden laten. Doch meten verzoeken wij hen te willen begrijpen dat de rechten op gerechten, berichten en kommentaren niet uit te spreken.

Daarmee is echter niet gezegd dat wij verder bevattet met onze lezers zouden afwijzen. Integendeel. Wij wensen met U in voeling te blijven op de basis van deze mededeling door aan te vechten, en wij zullen U te zijner tijd op de hoogte brengen van de schikkingen die U aangaan.

Tenslotte danken wij U allen voor het vertrouwen dat

DE DIREKTIE

linie

de misstukte, maar daarom niet onvruchtbare poging van de antwerpse meetingpartij om de betekenis van een eng klerikalisme en een even eng liberalisme te doorbreken wordt voorgesteld op blz. 3 — drs h.c. m. michielse was enkele dagen bij de oostenrijkse cultuurhistoricus en filosoof friedrich heer, vurig voorstander van een « open humanisme » : zie blz. 5 — over de nieuwe ontdekking van het antieke griekenland op blz. 6 — herwig hensen achter het woord en de verkleiningen van een wijze kater op blz. 7 — de generaal tegen bull op blz. 9 — de mode schudt het nieuws uit haar mouw op blz. 10 — u. mertens stelt de vraag waar de vrijheid van een ander begint en pleit voor een open gesprek in de kerk van spanje op blz. 11 — het problem van de vlaamse parochies te brussel komt aan de orde op blz. 12.

bij dit allet nog tien pagina's over het land van dendermonde.

het nederlandse deltaplan

ALS TOEMAAT bij de Nederlandse het haringvliet : de volgende meter samengesteld worden. Werken groef, groter, groeft?

ervan te hang. Gewoon maar zand. kon men voor dijken gebruiken, maar voor een afsluitgat ging dit niet. Zodoende heeft men het zand dan in plastic zakjes gedaan, zo furchtbedig gemaakt en door de asfalt bestaard bijvoegperzie kiel bekwam men een harde kunststof. Dit nieuw materiaal noemt men « voorgespannen zand ».

het ijzeren gordijn poreus maken

E.L.K Europees federalist herinnert zich, tijdens zoveel congressen, het ogenblik, waarop een balling uit één der communistische landen het podium beklimt. Er valt dan een plechtige stilte. Men

De — ietwat sibillijnse — tekst die hierboven prijkt, stond in « De Linie » van verleden week onder de hoofding « Mededeling aan onze lezers ». De medeling kon niet beletten dat ook deze week de kommentaren hun gang gingen en dat de tekenaars (« Pan », « Pallieterke » en « De Linie » zélf) het elders gingen zoeken.

— En hoe is de toestand in uw land, mijn zoon ?
— De steriele twisten zijn er weinig vruchtbaar, Uwe Heiligheid.

VERZOENINGSPROCEDURE

Tijdens het jongste C.V.P.-kongres in december ll. werden dure ede gezworen dat de partij-afvaardiging op de rondetafelkonferentie der grondwetsherziening steeds eensgezind zou optreden. Deze eensgezindheid omvatte o.m. het feit, dat de verzoeningsprocedure, die op het kongres werd verworpen, niet meer verdedigd zou worden.

Op de vergadering van de Rondetafelkonferentie deze week werd het definitieve bewijs geleverd dat een C.V.P.-verbintenis niet eens zoveel waard is als het vodje papier, waarop ze werd geschreven. De Waalse C.V.P.-ers hebben er rustig en zonder zich om het gegeven woord te bekommeren de verzoeningsprocedure van Wigny-Moyersoen terug bovengehaald en verdedigd.

Wij vragen ons af, hoe in die omstandigheden, ten overstaan van een zo flagrante schending der plechtige overeenkomsten en verbintenissen, de Vlaamse C.V.P.-ers op de konferentie nog verder willen blijven zetelen.

Niet alleen trouwens de houding van de Vlaamse C.V.P.-afvaardiging op de Rondetafelkonferentie wordt verder onverdedigbaar, maar tevens ook de houding van de ganse Vlaamse C.V.P.-vleugel. Na de onafgebroken reeks nederlagen die deze vleugel — en mét hem spijtig genoeg gans Vlaanderen — heeft mogen slikken, werd ons op alle toonaarden gezegd dat de grondwetsherziening « de laatste kans » was en dat daar van toegeven geen sprake zou zijn.

Is het ja dan neen toegeven, wanneer men thans de Walen niet onmiddellijk het mes op de keel zet, nu ze zich zo flagrant in tegenstrijd bevinden met de eigen kongresbesluiten en -overeenkomsten ?

Of heeft de Vlaamse C.V.P.-vleugel niet de macht, om het mes op de keel te zetten ? En om de anderen het gegeven woord te doen eerbiedigen ? En om als meerderheid zich te laten gelden in de eigen partij ?

Dat is wat wij altijd beweerden !

« Merci, mon gars. »

BROEDERBAND

Mijnheren,

Zaterdag 7 maart te 20 uur vindt de trekking plaats van de tombola, ten voordele van Broederband. Er zijn voor duizenden F prijzen.

Deze trekking heeft plaats in de ruime zalen van « Ad Fundum », te Erwetegem (Zottegem) en zal gepaard gaan aan een groot zangfeest, onder de leiding van Wies Pee.

Tevens zal er gelegenheid zijn tot dansen voor jong en oud.

Steun Broederband! Stort uw steunpenning op P.C.R. 710.23 van A. De Troyer, Leeuwergem.

Bestel loten aan zelfde adres; 5 F per lot.

A.D.T. - Leeuwergem.

VERDER HAMEREN

Mijne Heren,

Als gelegenheidslezer van uw blad las ik enkele interessante bijdragen, nl. van D. Deconinck en « De Boeman der Inflatie », getekend E. Slosse. Het gevolg hiervan was dat ik mij liet abonneren op uw blad, zodat ik met enige vertraging in het bezit kwam van uw kongresbesluiten.

Welnu, deze handelend over de « Volkswelvaart » hebben mijn bizondere aandacht getrokken. Ik stel met genoegen vast samen met u, « dat de politieke en kulturele ontvoogding van het Vlaamse Volk niet mogelijk is zonder sociaal-economische ontvoogding.. ». Verder heet het dat politieke struktuurhervormingen alleen de redding niet kunnen brengen dus ook sociaal-economische struktuurhervormingen. Tweemaal bravo! U stuurt aan op nationalisaties van bepaalde sektoren. Zeer goed!

Maar wat ik vooral waardeer is hetgeen opgenomen werd onder nr 20.

Wij moeten inderdaad een betere verhouding kapitaal-arbeid onder ogen nemen.

Wij moeten eveneens van een zakengemeenschap naar een menselijke gemeenschap evolueren.

Dat meer en meer mensen weten waar het schoentje wringt, komt duidelijk naar voren uit de eindstemming van deze sektie : 9.361 ja-stemmen tegenover slechts 274 onthoudingen en 392 neenstemmen.

Ik zou zo zeggen : hamer maar verder!

H.V.H. - Herenthals.

DE LINIE

Mijnheren,

Ik richtte een brief aan « De Standaard » over het verdwijnen van « De Linie ». Natuurlijk bleef hij ongepubliceerd. Ziehier de inhoud ervan :

Waar de « Gazet van Antwerpen » reeds vrijdag ll. op de voorpagina kon uitpakken met een degelijk artikel over het stopzetten van « De Linie », verscheen in Uw krant slechts zaterdag 22 dezer hierover een klein bericht in de rubriek « Echo's »

Dat uw krant een dagje later dan de « Gazet » komt, tot daartoe. Maar dat U als waarschijnlijke en dan nog enige reden tot de stopzetting « finantiele verliespost » aangeeft, vind ik zacht uitgedrukt schandalig!

Dergelijke berichtgeving zou beter passen in « De Volksgazet », waarvan de meeste lezers toch maar klakkeloos slikken wat ze lezen i.p.v. in een krant die de pretentie heeft zich tot intellektuelen te richten.

Ik begrijp werkelijk niet dat U er zich zo gemakkelijk wil van afmaken, want U weet evengoed als gelijk wie dat « De Linie » haar finantiële moeilijkheden sinds enkele maanden te boven was gekomen.

Is het tragisch toeval of sarkastisch opzet dat de titel van uw echootje over « De Linie » op dezelfde hoogte staat als « Er zijn wel degelijk Belgen »?

Dat die er nog zijn — ik bedoel unitaire fossielen en niet realisten met begrip voor de werkelijke noden van Vlamingen en Walen in dit land — moeten we thans spijtig genoeg voor de zoveelste maal herhalen. En de ervaring is voor de katolieke Vlamingen des te pijnlijker omdat de kerkelijke overheid zich alleszins weer eens aan de kant van het anti-Vlaamse front heeft geplaatst en zich daardoor voor de zoveelste maal op politiek terrein beweegt.

Het kan toch allemaal geen toeval zijn dat Z.H. de Paus zijn gezag in de weegschaal werpt om de ontvoogdingsaktie van de Vlamingen te remmen, dat men Mark Grammens onlangs probeerde het zwijgen op te leggen, dat men thans « De Linie » tot likwidatie dwingt mee omdat deze redakteur zijn scherp mes in de Belgische politieke rotboel blijft steken, dat men het St. Lievenskoor zijn Vlaamsgezinde stichter en leider ontneemt om hem ergens te Brussel godsdienstleraar te maken.

Moeten we daarbij niet denken aan de zeer positieve houding van « De Linie » t.o.v. de federale mars te Antwerpen, aan de komende verkiezingen en het steeds maar stijgend diskrediet van de massa tegenover de C.V.P.?

De rol die « De Linie » speelt is voor velen een doorn in het oog en daarom moest die doorn weg.

Spijtig dat dit weekblad niet « La Ligne » of iets dergelijks heette.

Finantiële verliespost? Kom, laten we lachen. Moest dit de werkelijke reden geweest zijn, dan zou een oproep tot de katolieke flaminganten volstaan hebben om het weekblad er bovenop te helpen.

Dat uw krant zich tot dergelijke berichtgeving heeft geleend, kan ik niet nemen. Voortaan zal ik me dan ook maar beter aan de G.v. Antwerpen houden.

Rechtuit met rancune!

F.D.B. - Schilde.

BLAD DOORGEVEN

Geachte redaktie,

Wij, Volksunielezers, worden telkens aangespoord de oude nummers na lezing aan goedgezinden en bekenden te zenden om zodoende mee propaganda te voeren. Zoals reeds werd opgemerkt heeft dit ook een schaduwzijde, vermits er mensen zijn die op deze kosteloze lektuur rekenen en niet kopen.

Ziehier mijn voorstel (ik weet natuurlijk niet of het uitvoerbaar is) : iedere abonnent houdt de oude nummers bij en bezorgt deze langs op te geven adressen aan de propagandisten der gemeente. Deze mensen verkopen de Volksunie en geven er een oud nummer gratis bij. Twee kranten aus in de plaats van een. Zou dit niet tot kopen aanzetten?

G.E. - Borgerhout.

De redaktie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersrubriek wordt geen briefwisseling gevoerd.

DRINGENDE OPROEP

Als voorzitter van het Steunkomitee voor degenen die wegens de teeraktie Oostende zwaar nadeel, boeten en gevangenisstraf opliepen, doe ik een dringende oproep tot steun. Wat ook onze mening weze over de opportuniteit van die aktie, wij mogen niet vergeten dat de getroffenen steeds vooraan in de Vlaamse strijd hebben gestaan en dat zij in verhouding zoveel zwaarder werden gestraft dan de bommenfabrikanten van de groep Stassart.

Velen hebben reeds edelmoedig een bijdrage gestort, waarmee wij een deel der onkosten (zijnde ongeveer 400.000 F) hebben kunnen vereffenen.

Nu moeten dringend de boeten en nog een deel van de burgelijke partijen worden betaald. Indien wij niet zeer spoedig nog 100.000 F kunnen bijeenbrengen, worden die mensen met aanslag door de deurwaarder bedreigd.

Stort daarom **onmiddellijk** uw milde bijdrage op postcheckrekening 868997 van Bert Raets, St. Mattheusstraat, 45, Borgerhout.

Dr. H. Ballet

0,50 **BECO** 0,50
RIJDT ZUINIG !
RIJDT VEILIG !
0.50 Beco super benzine 0,50
Levering van
Gas en stookoliën
BECO
Paardenmarkt 20
Antwerpen
Telefoon :
(03)320477 - (056)109.37

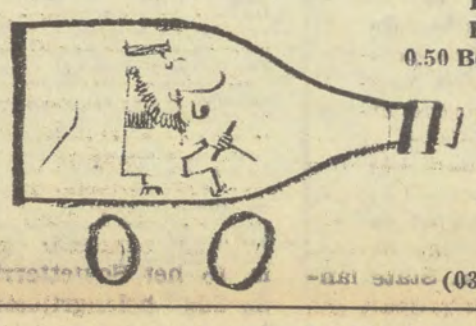

Graaf- en grondwerken met of zonder vervoer
Voor verkaveling van gronden, verhuring van alle materialen zoals
rups- en autokranen, bulldozers, kamions, enz.

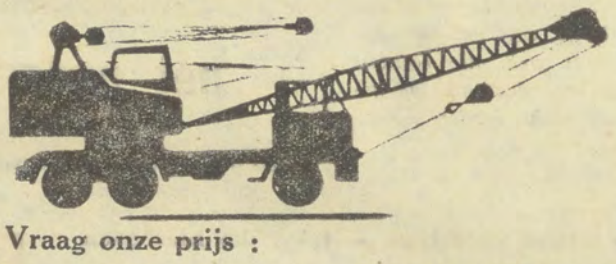

Vraag onze prijs :
P.V.B.A. ALWABO
Kouterstraat 12, Kieldrecht, telefoon : 03/75.44.31

LET WEL
ALLE ADVERTENTIES VOOR « DE VOLKSUNIE » dienen toegestuurd aan onze PUBLICITEITSDIENST :
Antwerpsebaan 232 Berendrecht - Tel. 03/736659
★
Alleen de zoekertjes gaan naar het hoofdsekretariaat :
M. Lemonnierlaan 82 Brussel 1 - Tel. 02/11.82.16

Weg met de zorgen
Bescherm uw goederen
Dek uw verantwoordelijkheid
CONSTANTIA
WIM MAES
Grote Steenweg 165 - Berchem (Ant).
Telefoon : (03) 39.92.06
Brand - Leven - Familiaal - Ongevallen

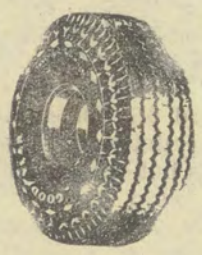

LOUIS MOUS
HEIDEBAAN, 107
SINT-NIKLAAS
TELEFOON : (03)763001
Automobilisten opgelet!
Voorziet U tijdig van nieuwe banden
De beste merken aan de voordeligste voorwaarden.
Herrubbering van banden binnen de 24 uren.
Montage gratis - Hergroeven - Reparaties.
Uitbalanceren der wielen.
Batterijen VARTA.
Alle herstellingen met waarborg. - Eigen werkhuis
Benzine APO-Super 0.60 onder de normale prijs

HERMES
SCHOOL
54 Zuidlaan
211 M Lemonnierlaan
Tel. 11.00.33
Brussel
★
VOLLEDIGE SEKRETARIAAT-KURSUS
★
algemene handelsopleiding
Schoolgeld : maximum
8.000.- F per jaar of
3 maal 3.000.- F
met recht op Kindergeld
★
De school waar Vlamingen zich thuis voelen
★
Beter en voordeliger

In twee vorige bijdragen onder de titel « Zelfbeschikking », hebben we het antwoord gezocht op de vraag naar de rechtsgronden voor de Vlaamse aanspraak op territoriale persoonlijkheid en onderzochten we de konsekwenties daarvan.
Deze bijdragen hebben ons heel wat korrespondentie bezorgd. Eén der opwerpingen die daarbij gemaakt werden, had betrekking op de verhuizing van Duitse minderheden uit Oost-Europa en de Balkan na de weede wereldoorlog, waarbij onze korrespondenten verwezen naar de onmenselijke voorwaarden waarin deze verhuis geschiedde.

ZELFBESCHIKKING

Wanneer klinkt Vlaanderen's stem in het gebouw der V.N. ?

Aan dit aspekt van de zaak zijn we voorbijgegaan, evenals aan het feit dat Duitsland, na de verovering van Tsjechoslovakije en Polen, zélf een reeks Duitse minderheden « Heim ins Reich » heeft gevoerd. We onderzochten uitsluitend de rechtsgronden voor de volksverhuizingen, zoals die in de O.V.N. naar voor werden gebracht.
In een laatste bijdrage werpen wij een blik op de taalregelingen, zoals deze werden doorgevoerd in enkele multi-etnische landen.

INDIA

Ter inleiding zij er op gewezen dat India een federatie vormt van 14 deelstaten en 6 rijksgebieden.

Op basis van de Indische grondwet werd in 1949 de taalregeling in het lager onderwijs in dezer voege door de « Central Advisory Board of Education » vastgelegd (1) : « the medium of instruction in the Junior Basic Stage (N.v.d.r. : dit is het lager onderwijs) must be the mother tongue of the child and where the mother tongue of the child was differe from the Regional or State language, arrangements must be made for instruction in the mother tongue... The Regional of State language where it is different from the mother tongue should be introduced not earlier than Class III (N.v.d.r. : dit is de derde klas van het lager onderwijs), not later than end of the Junior Basic stage (N.v.d.r : dit is vóór het einde van het zesde studiejaar) ». Deze tekst stelt klaar het beginsel vast dat de streektaal reeds voor het zesde studiejaar van het lager onderwijs als voertaal dient opgelegd te worden. Er wordt evenwel een uitzondering gemaakt voor de minderheidsgroepen. Een amendement op artikel 30 van de Grondwet, betrekking hebbende op minderheidsgroepen, luidt : « it shall be the endeavour of every State and every local Authority within the State to provide adequate facilities for instruction in the mother tongue to linguistic minority groups » (2) Een minderheidstaal kan slechts als officiele taal aanvaard worden, wanneer ze door een « substantial proportion of the population of State » (3) gesproken wordt.

Wat het middelbaar onderwijs betreft, geschiedt alle door de overheid gesubsidieerd onderwijs in de streektaal. De lezer zal opmerken dat volgens deze bepalingen de franstaligen in Vlaanderen nooit als minderheidsgroep zouden aanvaard worden en zij netjes in de streektaal hun onderwijs zouden krijgen.

RUSLAND

Het tsaristisch regime, vóór de kommunistische revolutie, was sterk centraliserend en beschouwde het Russisch als enige officiëel geldende taal. De revolutie bracht hierin een volledige omwenteling.

Van overheidswege werd een intense politiek gevoerd ter ontwikkeling van de streektalen. Deze politiek werd beschouwd als een rechtstreeks uitvoeisel van het emancipatierecht van de arbeidersklasse Er zijn in de Sovjet-Unie ongeveer 200 gesproken talen en dialecten, waarvan er 16 gesproken worden door omvangrijke bevolkingsgroepen.

Russisch wordt gesproken door 100 millioen personen, Oekrainisch door 36,5 millioen, Bjelo-Russisch door 8,7 millioen, Uzbekisch door 4,9 en Tartaars door 4,3 millioen. De streektaal is steeds de taal van het bestuur, het onderwijs en de industrie De interne voertaal van de centrale administratie in Moskou is Russisch. Voor de communicaties met de westerse landen wordt het Engels gebruikt. Engels wordt gedoceerd als verplicht vak in 40 % van de Sovjetscholen en men schat dat ongeveer 10 millioen schoolkinderen voor het ogenblik Engels leren.

De voorgaande cijfers tonen aan dat het Nederlands, in Europa gesproken door meer dan 19 miljoen mensen, helemaal geen splintertaal is. In het Sovjetterritorium zou het de 3de belangrijkste taal vormen. Het duidt ook aan dat in het Europa van morgen het Nederlandssprekend taalgebied belangrijk genoeg is om zijn eigen cultuurleven te leiden, op voorwaarde nochtans dat het wordende Europa zo gestructureerd wordt dat dit gebied als een op zichzelf staand gebied wordt aanvaard. Dit is enkel mogelijk als Vlaanderen voorafgaandelijk als zelfstandige deelstaat in België aanvaard wordt.

JOEGOSLAVIË

Joegoslavië is een staat, bestaande uit 5 republieken (Servië, Kroatië, Slovenië, Macedonië en Montenegro). Elk dezer volksgroepen wordt beschouwd als natie en zijn territoriale rechtspersoonlijkheid strekt zich uit over het ganse grondgebied van zijn republiek. De 5 bovengenoemde republieken zijn etnisch homogeen. Daarnaast zijn er drie etnisch - gemengde gebieden : Bosnië - Herzogowina dat het statuut van republiek heeft en de autonome zones Vojvosina en Kosovo - Metohija (4).

In elk der etnisch - homogene zones geschiedt het ganse cultureel, industriëel en administratief leven in de streektaal. In de gemengde zones zijn bijzondere maatregelen voorzien voor de minderheidsgroepen.

Er wordt uitdrukkelijk naar gestreefd om elk der republieken ekonomisch zo te ontwikkelen, dat migraties tot een minimum beperkt worden.

ZWITSERLAND

Zwitserland is het land, waar « le droit de sol » in zijn meest strikte vorm wordt toegepast. Elke bevolkingsgroep heeft zijn territoriale omschrijving en de verplichte voertaal binnen deze omschrijving is de volkstaal. In de duitsprekende hoofdstad zijn bijzondere scholen voor de kinderen van functionnarissen van het centraal bestuur, die uit niet-duitsprekende gedeelten van Zwitserland afkomstig zijn.

Deze school is strikt voorbehouden aan de kinderen van deze functionnarissen en geen enkele Berner kan er zijn kinderen heensturen. De inwijkelingen uit anders sprekende kantons dienen zich zonder meer te voegen naar de taal van de streek waar zij inwijken en genieten niet de minste faciliteiten.

ISRAËL

De jongste geschiedenis van Israël heeft aanleiding gegeven tot een der belangrijkste taalverschijnselen van de wereldgeschiedenis Inderdaad, de oprichting van de staat Israël ging gepaard met een inwijking van Joden van zeer verschillende herkomst, die uiteenlopende talen spraken. De Joden uit Polen en Rusland spraken Jiddish, een vervormd Rijnlands dialekt. De inwijkelingen uit de Arabische landen spraken Arabisch, deze uit Noord-Afrikaanse landen spraken het Ladino, een oud Spaans dialect. Een der eerste taken die de nieuw opgerichte staat zich stelde, was het hersmeden van het aloude Hebreeuws tot een moderne taal. Deze taal is de voertaal van het onderwijs (van lager tot universitair), het bestuur, enz. De inwijkelingen, ook volwassenen, krijgen deze taal aangeleerd in bijzondere klassen. Engels is de tweede taal. De enkele tienduizenden Arabieren, die nog in Israël leven, hebben lagere scholen met het Arabisch als voertaal.

CHINA

Wij weten niet van welk der beide Chinas de Chinese sympatisanten afkomstig waren die de Antwerpse mars voor federalisme toejuichten; feit is in elk geval dat de Chinese volksrepubliek haar staatsinrichting grondig aan het wijzigen is, en wel in funktie van de verschillende nationaliteiten die China rijk is. China vormt een eigenaardig en interessant geval van het naast en door elkaar leven van minderheidsgroepen De belangrijkste bevolkingsgroep wordt gevormd door de eigenlijke Chinezen of Han's. Deze Han's vormden de ruggegraat van het vroegere Chinese keizerrijk. Onder het keizerlijk tijdperk hadden zij zich gespreid over het ganse toenmalige territorium, tot ver in Mongolië, Thibet, Sinkiang, enz. Zij vormden afzonderlijke kolonies tussen de plaatselijke bevolking en werden er de handeldrijvende en dominerende klasse. Bij de totstandkoming van de kommunistische volksrepubliek werd aan de sociaalmindergerechtigde minderheidsgroepen sociale en culturele ontvoogding beloofd. Om de vervanging van de Han's door lokale kaders te bespoedigen, werd absolute voorrang verleend aan de opvoeding en opleiding van lokale élites. De volkstalen werden bewerkt en omgevormd tot volwaardige kultuurinstrumenten Het is de moeite waard, hier even een vergelij-

(vervolg blz. 7)

De Oostvlaamse Sociaal-Ekonomische Werkgroep der V.U. heeft in een studie onder de titel « Vlaanderens eis op territoriale rechtspersoonlijkheid », een indrukwekkende reeks argumenten uit het internationaal recht en vergelijkingen met nationaliteitsproblemen elders ter wereld bijeengebracht. Nu de franstaligen voortdurend onze eis op zelfbeschikking met juridische argumenten trachten te ontzenuwen en menen, de internationale rechtsspraak (bv. te Straatburg) in te kunnen roepen, hebben wij het nuttig geoordeeld een paar bijdragen te wijden aan dit probleem. Ieder dezer bijdragen vormt een gesloten geheel. Deze derde en laatste bijdrage is een vergelijkende studie van het taalprobleem in enkele meertalige staten.

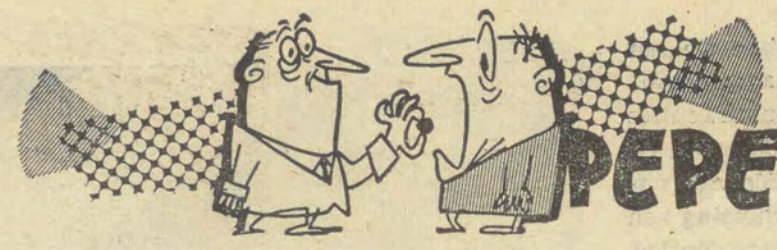

PEPERNOTEN

Open Brief

aan P.W. de Zwijger

minister van Landsverdediging

te BRUSSEL

Hoofd aller piotten,

Hoe groot en hoe talrijk uw verdiensten ook mogen zijn — in letterlijke en in overdrachtelijke zin — het is uiterst twijfelachtig dat de strenge jury van de openbare mening u ooit zal bekronen met de « Oscar » van de voorlichting.

De wijze waarop uw departement en in de eerste plaats dus gij zelf, hoofdsergeant, het drama van Leopoldsburg hebt behandeld, tart iedere verbeelding. Erger dan een fout, erger dan een politiek tekort : een menselijk tekort aan goed fatsoen, aan hart en aan begrip.

Tien soldaten worden in Leopoldsburg aangetast door een gifgas, een ervan sterft bijna een week later en terwijl we dit schrijven verkeren er nog andere slachtoffers in wat de kranten noemen « zeer bedenkelijke toestand ».

Het eerste nieuws over het drama kwam in de kranten vijf dagen na de feiten en een paar dagen nadat het hele land — en vooral de kringen van familieleden van dienstplichtigen — gegonsd hadden van wilde geruchten en jobstijdingen. Dat nieuws kwam niet van uw departement; het werd door joernalisten verzameld en samengelezen op de wijze die gebruikelijk is wanneer er geen officiële informatie is. Met als gevolg dat, op het ogenblik dat we dit wel zeer triestig briefje door onze azerty schuiven, iedere krant er zowat zijn eigen versie over de feiten op nahoudt.

Men vraagt zich af, hoe dergelijke dingen in ons land nog mogelijk zijn. Wanneer een Duits sergeant-valschermspringer zijn rekruten naar aloud Pruisisch recept bijslijpt en daarvoor wordt bestraft, brengt onze hele pers zelfgenoegzame zie-je-wel-kommentaren over de onverbeterlijken. Wanneer een Amerikaans sergeant acht van zijn mannen de dood injaagt tijdens een overlevingsoefening in het moeras, zucht onze gans pers in tranerige zie-je-wel-stijl over die gekke Amerikanen waarvan men alles mag verwachten. Maar hier, in dit gezegend landje van de gematigdheid en le bon sens belge, is zo iets toch helemààl uitgesloten.

Hoezeer het uitgesloten is, werd onze deze week duidelijk aangetoond. En het ergste daarbij is — hoe vreselijk het ook klinkt — niet de idiotie van de ene of andere geborneerde streepjesdrager; dat is een idiotie die inderdaad van alle tijden en van alle landen is.

Het ergste daarbij is, oppermaarschalk, uw stilzwijgen, het stilzwijgen niet van een gamellenboeffer maar van een eerbaar kristen-demokraat die door de grillen van de politiek aan het hoofd is geplaatst van een apparaat dat hijzelf toch — in het gunstigste geval — als een noodzakelijk kwaad moet beschouwen.

Uw stilzwijgen, landsverdedigende minister, heeft onder meer als gevolg gehad dat tienduizenden moeders-van-dienstplichtigen enkele dagen hun hart hebben vastgehouden en zich bang hebben afgevraagd : onze Frans of onze Albert of onze Jef, lag die niet in Leopoldsburg ? Dat tienduizenden vaders-van-dienstplichtigen thans met het angstig vermoeden rondlopen : zal men het ons zeggen als er iets met onze Frans of onze Albert of onze Jef gebeurt ?

Het is fraai, eksaltante landsverdediger, en het is te onthouden : in 1964 is het nog altijd mogelijk dat das Militaer mensen de dood injaagt in volle vredestijd, zonder dat het departement van landsverdediging het nodig oordeelt aan de vaders en de moeders van soldaten en aan de belastingbetaler meteen te zeggen dat er iets gebeurd is.

Eerlijk gezegd, van das Militaer verbaast ons dat geen spier. Maar van een kristen-demokratische opperlandsverdediger is dat onbegrijpelijk fout en onmenselijk grof.

In een land, waar dàt nog niet is veranderd, moet men zich de vraag stellen naar de menselijkheid in de politiek. Moet men zich de vraag stellen naar het wezen zelf van de demokratie.

Zwijgen tot in het onmenselijke is immers het voorrecht der diktatoren.

dio Genes.

ZOPAS VERSCHENEN

Enkele dagen geleden is een fraaie brosjure van de pers gekomen, 24 bladzijden in een moderne driekleurige omslag.

De brosjure bevat de merkwaardige kongresrede die door partijvoorzitter mr Van der Elst op 15 december jl. te Mechelen werd gehouden; de tekst van deze kongresrede werd aangevuld met talrijke voetnota's.

Dit hoogst belangrijk dokument hoort thuis bij ieder V.U.-lid. De brosjure is te bestellen op ons Nationaal Sekretariaat, M. Lemonnierlaan 82, Brussel 1 (pcr 1176.97), tegen de prijs van 10 F.

Voor de afdelingen die voortverkopen, gelden speciale voorwaarden.

(NOG) GEEN PARTIJ

Het Kongres der M.P.W. dat verleden zondag te Namen werd gehouden, heeft beslist dat de Waalse volksbeweging (voorlopig) nog geen politieke partij wordt. Over het al dan niet deelnemen aan de partijpolitieke strijd zal echter nog op een buitengewoon kongres worden gehandeld.

Daarmee heeft de M.P.W. duidelijk gesteld dat zij niets te zien heeft met de onlangs opgerichte Waalse partij, de « Front Wallon ». Hoewel de volksbeweging haar militanten individueel de vrije hand geeft, is het een publiek geheim dat het tussen de leiders van M.P.W. en « Front Wallon » nooit geboterd heeft.

Er zweeft Genot en de zijnen een andere formule voor de geest : het travaillistisch front. Ze achten de tijd daarvoor echter nog niet rijp.

Betekenisvol in dat verband is echter het feit dat op het M.P.W.-kongres zowel sociaal-demokraten als kristen-demokraten, liberalen en kommunisten aanwezig waren.

Een luidruchtige (Luikse en Brusselse) minderheid op het kongres eiste inmiddels, dat men reeds dadelijk de politieke arena zou betreden.

Tot een duidelijke en bindende uitspraak is het niet gekomen. De M P W. zoekt zich een weg in een gewijzigde situatie.

WAALS-VLAAMSE DIALOOG

De M.P.W.-kongressisten vonden het goed, dat kontakt opgenomen wordt met Vlaamse federalisten. Mooi zo !

Maar in de gegeven omstandigheden zal dat wel een dovemansgesprek worden. De M.P.W. heeft namelijk uitdrukkelijk bevestigd dat zij zich aktief gaat inlaten met politieke aangelegenheden van het Vlaamse land, nl. met de gemeenteraadsverkiezingen in de Voerstreek. De zeer progressistische wallinganten gaan daar in oktober a.s. kiesdraver spelen voor kasteelheer en ex-graaf de Sécillon.

Welke Vlaamse idioot zou in die omstandigheden tot 'n dialoog bereid zijn ?

Ieder zijn zaken. En, in navolging van een berucht woord van Renard : « pas de pattes wallonnes dans les Fourons ! ».

Wanneer leren de Walen, ook de federalisten onder hen, dat imperialisme eens af?

GEEN KUMUL !

Een buitengewoon kongres van het A.B.V.V. heeft zich bezig gehouden met de kumul van sindikale en politieke mandaten en heeft deze kumul met een ruime meerderheid verworpen. Mooi zo en inderdaad zeer demokratisch !

Bij nader toekijken is het kongresbesluit van het A.B.V.V. echter — om het op zijn Antwerps te zeggen — een « drol in een puntzak ». Om allerlei misterieuze organisatorische redenen strekte de bevoegdheid van het kongres zich slechts uit tot het nationaal sekretariaat van het A.B.V.V. En in dit nationaal sekretariaat is er slechts één kumulard : Louis Major.

Moet Major nu onmiddellijk ontslag nemen als algemeen sekretaris ?

Bijlange niet : er werd hem toelating gegeven te zetelen zowel in het sindikaal als in het parlementair mandaat tot zijn 65e levensjaar. En na de leeftijdsgrens bereikt te hebben, kan Louis rustig als gepensioneerd A.B.V.V.-er verder zetelen in de Wetstraat.

Veel geblaat om weinig wol dus. Maar de man aan de bazis krijgt weer eens de indruk dat « het » gebeurd is en de demokratie gered.

Inmiddels zetelen dozijnen kumulards van alle kleur rustig verder in het parlement.

LEOPOLDSBURG

Dio Genes houdt zich in zijn « Open Brief » bezig met het voorlichtings-aspekt van het drama te Leopoldsburg. Maar daarmee is alles over deze ellendige zaak nog niet gezegd.

Volgens de bladen heeft het anderhalf uur geduurd, vooraleer de slachtoffers van de rookvergiftiging konden geevakueerd worden en overgebracht naar het ziekenhuis. De overbrenging zou gebeurd zijn met een vrachtwagen, waarop kannen geladen waren.

Op en tussen deze kannen was ternauwerdood plaats om te staan of te zitten.

Hoe is zulks mogelijk op een oefenterrein zoals Leopoldsburg, waar toch voortdurend met scherp wordt geschoten en waar op ieder ogenblik ongevallen te vrezen zijn

De tientallen miljarden van Landsverdediging gaan naar wapens, steeds weer nieuwe wapens die een paar jaar later oud roest zijn. Met de menselijke factor wordt nauwelijks rekening gehouden en centen voor veiligheid schijnen er niet te zijn.

Of acht het dierbare vaderland dat het zijn plicht heeft gekweten, wanneer het een verongelukt (waarom niet : vermoord ?) slachtoffer heeft helpen begraven met veel militaire tralala en patriotieke prietpraat ?

Te Lillo, het dorpje in de Antwerpse Polders dat ingevolge de havenuitbreiding gedoemd is te verdwijnen, heerste de jongste dagen beroering.

Minstens driehonderd zwarte vlaggen werden aan de huizen gehangen, terwijl de straten volgeschilderd werden met slogans als protest tegen de onteigeningspolitiek van de stad Antwerpen die de bewoners met een appel en een ei uit hun huizen wil verjagen. De V.U. komt sinds jaar en dag op voor de belangen der bedreigde poldernaars (denk o.m. aan de aktie tegen minister Merlot te Zandvliet-Berendrecht); ook in deze kritieke omstandigheden, waarbij eenvoudige mensen het slachtoffer dreigen te worden, zal zij zich niet onbetuigd laten.

MINISTER GILSON DEKT CAPPUYNS !

Verleden dinsdag heeft partijvoorzitter mr F. Van der Elst in de Kamer enkele zeer pertinente vragen gesteld aan minister Gilson, o.m. in verband met het feit dat de Brabantse vice-goeverneur zijn kinderen naar de « section franco-belge » van de « école européenne » te Ukkel stuurt.

Mr Van der Elst verklaarde dienaangaande : « De benoeming van de vice-goeverneur liet maanden op zich wachten. Nu staan wij echter voor een werkelijk schandaal. Is het waar dat de vice-goeverneur zelf de taalwet overtreedt door zijn kind school te laten lopen in de Frans-Duitse afdeling van de Europese school? Indien dat bericht juist is, geeft de vice-goeverneur het slechte voorbeeld. In dat geval kan de vice-goeverneur geen aanspraak maken op het vertrouwen van de Vlamingen. Meent de minister niet dat hij de plicht heeft, hier in te grijpen ».

De minister meende dat niet. Inderdaad, in een ontgoochelend antwoord verklaarde hij : « Aangaande de vice-goeverneur van Brabant en het feit dat hij zijn kinderen naar de Europese school zendt, acht ik het niet nodig mij met het privé-leven van onze ambtenaren te bemoeien. Ik zie trouwens niet in dat het een ambtenaar bij de wet zou verboden zijn, zulke school voor zijn kinderen te kiezen ». Gilson voegde er aan toe : « Ik geef echter wel toe dat hier een psychologisch probleem kan rijzen ».

Het antwoord van de minister is onthutsend : hij acht het niet nodig, zich te bemoeien met het « privé-leven » van Cappuyns! Waarom dan taalwetten? Die houden zich toch juist en vooral met dat «privé-leven » van miljoenen staatsburgers bezig. Of zijn er Belgen en super-Belgen?

Over de Kommissie van taaltoezicht kwam het tot een bekvechterij; het loont wel de moeite, de tekst daarvan hier weer te geven:

Van der Elst : Bevoegde aftredende leden van de vroegere taalcommissie krijgen geen kans meer om opnieuw benoemd te worden.

Verhenne : Andere en betere, mijnheer Van der Elst, dat hebt u toch altijd gevraagd!

Van der Elst : Alleen de partijkaart telt, mijnheer Verhenne !

Verroken : Zoudt u dat durven volhouden in het gezicht van de kandidaten?

Van der Elst : Het is een feit dat de drie nationale partijen al sedert geruime tijd over de benoemingen onderhandelen. Zijn het dan soms geen partijpolitieke benoemingen die men op het oog heeft?

Verhenne : Dat is de wet! De eerste maal moeten de leden benoemd worden door de Kamer, omdat er nog geen kultuurraden bestaan.

Van der Elst : De Kamer speelt hierin maar een zuiver formalistische rol. Het zijn de partijbesturen die beslissen! Dit alles leidt er toe het vertrouwen in de commissie te ondermijnen.

Ford heeft deze week zijn nieuwe initiatieven aan de pers bekend gemaakt. De onderneming heeft thans te Genk in Limburg een gloednieuwe fabriek met een totale oppervlakte van 180 ha en een ruimte onder dak van 164.000 m2 (Antwerpen had resp. 17 ha en 71.000 m2). In de Genkse fabriek — waar de autoproduktie van Ford gevestigd werd — zullen twee maal zoveel werknemers geplaatst worden als te Antwerpen het geval was, zodat Ford thans ruim 6.000 mensen te werk stelt in Vlaanderen. Te Antwerpen zullen in de toekomst op grote schaal landbouwtrekkers gemaakt worden en voorziet men ook een personeelsuitbreiding.

UNITAIRE P.V.V. ?

Bij de bestuursverkiezingen in de Luikse P.V.V.-federatie is er een voor sommigen wel zeer verrassende uitslag uit de bus gekomen : het bestuur der Luikse P.V.V. kwam in handen van federalisten!

Zodat er nu reeds een heel grote vlek kleeft op het niet meer zo fris patriotiek blazoen van de P.V.V.

Vanaudenhove zal het daarom niet laten, zijn partij in Vlaanderen voor te stellen als het laatste bolwerk van het unitarisme.

In Vlaanderen is zij dat trouwens. Geen enkele Vlaamse P.V.V.-er is inzake federalisme zelfs nog maar aan de « zonde van begeerte » toe. Dat kan al niet meer gezegd worden van B.S.P. en C.V.P.

De Vlaamse P.V.V.-ers in één en hetzelfde kamp met Luikse P.V.V. - federalisten! Als slippendragers! En als eeuwige toegevers, om te voorkomen dat de waarde partijgenoten uit Wallonië nog verder zouden gaan.

De Walen weten het wapen van de chantage meesterlijk te hanteren. En met zo'n snullen als Vlaamse partijgenoten, valt het hen nog niet te lastig.

Zo krijgt de P.V.V. haar Janusgezicht : Belgisch-unitair in Vlaanderen, wallingantisch-federalistisch in Wallonië.

Of dergelijke dubbelzinnigheid door de kiezers op prijs gesteld zal worden, is een andere zaak.

DE KONKURRENTIEWET

In de politiek telt de ijzeren wet van de konkurrentie. Ook op sindikaal vlak is dat zo. Waar in bepaalde sektoren de grote sindikaten hun plicht niet deden, heeft het verschijnen van de « derde hond » op korte tijd soms grote resultaten bereikt.

In de trammaatschappij te Antwerpen, waar reeds geruime tijd sterke ontevredenheid heerste in verband met de vergoedingen voor feest- en zondagswerk, overbodige eksamens, herwaardering der verschillende kategories, stelde — na tussenkomst van provincie - sekretaris Creten van het AVV — een werkgroep een eisenprogramma op dat door de grote sindikaten en de direktie zo maar niet meer kan opzij gelegd. Tientallen trammannen sloten zich aan bij het AVV.

STORENDE FOUT

In het artikel « Inkwisitie 1964 » verleden week, van onze medewerker Walter Luyten speelde de zetduivel ons een lelijke part in volgende alinea :

« Wij geloven niet meer in een kristendom, waar de « Burcht Gods » als ideaal geldt, de Civitas Dei waar iedere ketter moet afgemaakt worden. Wij geloven **niet** meer in de Kristus die in Zijn lijdensweek niet het argument van het zwaard van Petrus en de legioenen engelen gebruikte, maar wel het getuigenis van de hoogste Liefde ».

De hierboven vetgedrukte **niet** moest natuurlijk wegvallen.

JOS EN DE KROMSTAF

Jos Van Eynde had er deze week in « Volksgazet » een heel hoofdartikel voor over om zijn lezers te vertellen dat de Volksunie met de daver zit voor de tik van de kromstaf bij de eerstvolgende verkiezingen.

Het was bepaald met wellust dat Jos dit tema in het lang en het breed uitspon. We verdenken hem er haast van, 's avonds op zijn beide knietjes aan het (kop-) eind van zijn bed te bidden : « Heer, verlicht onze herders opdat ze de schurftige schapen van de dwalingen huns weegs zouden doen terugkeren ».

Om het Parochieblad jaloers te maken, het proza van Jos !

Maar het feit dat hij de laatste weken herhaaldelijk het hoofdartikel op pagina 1 aan de Volksunie besteedde, wijst er wel op, wie in werkelijkheid met de daver zit.

En voor wie !

Voor de rest bewijst zijn proza alleen maar, dat hij definitief aan de konservatieve kant zit.

PARLEMENTAIRE KRABBELS

Kronacker, de suikerbaron, zoals Van Eynde hem smalend noemde toen hij nog als voorzitter de Kamer teisterde, was weer eens niet in staat zijn ziekelijke anti-Vlaamsheid in te tomen. Deze (nieuwbakken) edelman heeft zich destijds met zijn gewone driftbuien heftig verzet tegen de maatregelen, waarbij onderaan in de diplomatie (de top blijft nog het bevoorrechte jachtterrein van de fransprekenden) een vijftigtal Vlamingen extra zouden worden benoemd. Dit aantal werd totnogtoe, en men beweert ingevolge bedekte en openlijke sabotage, niet bereikt. Verleden donderdag werd er in de Kamer gestemd over de verlenging van deze wet. Een stelletje Waalse en Brusselse liberalen, samen met de federalistische heer Massart en de in beide landstalen onmondige, franskiljonse heer Van Doorne (d'Eeclo) hebben tegen deze wet gestemd, die een wankel stapje is naar de verre rechtsgelijkheid. Maar deze tegenstemmers hadden hun afkeuring, en voor sommige hun afkeer, stilzwijgend geuit door een rode neen-stem.

Dat was echter voor de (suiker-) zoete edelman niet voldoende. Hij onthield zich. Niet om volgens het reglement te zeggen waarom hij niet voor of niet tegenstemde, maar wel om nog eens uitdrukkelijk te zeggen dat hij radikaal tegen die slechte wet was, en de onthouding te (mis-) bruiken om dat nog speciaal in het Frans te verklaren.

Deze verfranste adellijke meneer bevolkt met zijn gezin de Antwerpse heide en siert de P.V.V.-lijst in het arrondissement Tienen, waar hij zijn zoetende bedrijvigheid uitoefent. Dat zal echter de lawaaierige P.V.V.-manager Vanoudenhove niet beletten verder rond te venten dat de P.V.V. in Vlaanderen Vlaams is. Dat is al even onaanvechtbaar als de doorvoering onbetwistbaar is van de 25 % belastingsvermindering die de liberale heerschappen 10 jaar geleden luidkeels hebben beloofd.

Frans van der Elst bracht scherpe kritiek uit op de sabotage van de taalwetten. Hij wees er op dat de franstalige commissaris, die moet waken over de taalrechten van de Waalse minderheid in de Voer, sinds lang is aangesteld. Maar in Komen-Moeskroen, waar de Vlaamse taalrechten dienen beschermd, is nog steeds geen commissaris benoemd. En het toppunt is, zo zei hij schamper, dat men er een Waal wil benoemen om over die Vlaamse rechten te waken.

Massart, de onafhankelijke socialist, interpelleerde de eerste-minister over zijn weigering, vertegenwoordigers van het Waals Uitvoerend College te ontvangen naar aanleiding van het Waals petitionnement en het gevaar, geen rekening te houden met de wensen van de ruim 600.000 ondertekenaars van het petitionnement. De banken van de socialisten waren verlaten. Paque, de voorzitter van het Waals Uitvoerend College, dat Lefèvre weigerde te ontvangen, had het niet eens de moeite gevonden te komen. Merlot, die ostentatief eerst het petitionnement had getekend, spijts de afkeuring van de B.S.P. en de hele rumoerige federalistische groep uit Luik, was weggebleven. Van de diehards was alleen de jonge Glinne aanwezig. Toubeau, de volgzame schildknaap van Collard, zat op de hem aangewezen post. Hij zou nadien de motie van vertrouwen indienen tegen deze Massart. Massart is de socialistische federalist die uit de B.S.P. werd gesloten omdat hij de Waalse socialisten, die reeds tweemaal op hun congres eenparig het federalisme eisten, maar het nadien verloochenden, ongezouten gezegd had dat zij aan hun zak dachten in plaats van aan het Waalse belang. Hij hield zijn Interpellatie in gematigde meetingstijl, met goed gekozen stemverheffingen en oratorische vragen. Hij gaf af en toe een prik aan Lefèvre die ijzig inkasseerde of raak terug trapte. Massart verdedigde de onmogelijke stelling van de gelijkheid der Waalse en Vlaamse stem en de eis der Waalse waarborgen. Deze waarborgen sluiten in een unitaire staat de gelijkheid van de individuele stemmen uit. Het is de gelijkheid van de enkelingen met al de gevolgen in de unitaire staat, of de gelijkheid van de volkeren in een federale staat. Een tussenoplossing is politieke oplichterij. De federalist Massart had hier een uitgelezen gelegenheid om het federalisme uitdrukkelijk te verdedigen. Na enkele patetische momenten viel hij op het eind uit de toon door er een scheldwoord aan te pas te brengen uit de gemeenzame Franse woordenschat.

De Walen willen wel een huwelijk met Vlamingen, zo besloot hij, maar zij willen niet de « hoorndrager » zijn. Lefèvre wees op het juridisch uitzicht van deze zaak om de weigering te verantwoorden. Hij probeerde de instemming van de schaarse leden te winnen door de « geachte collega's » te vertellen wat de aanvragers van het onderhoud zoal over hen hadden gezegd. Hij besloot met het gewone deuntje dat de regering het probleem van de Waals-Vlaamse verhoudingen met wilskracht en omzichtigheid zal oplossen.

Nik Claes

FLAUW

Tussen de grote Vlaamse katolieke dagbladen is het de « Standaard » die het flauwst gereageerd heeft op het verdwijnen van de « Linie ».

De enige verontwaardiging die het blad kon opbrengen was niet gericht tegen de machten die de « Linie » doen verdwijnen, maar tegen het weekblad zelve omwille van de tekening van de vallende boom en de leeuw (zie onze pagina 1).

Het verbaast ons van de « Standaard » niet. Het « blad der Vlaamse elite » (sic) behoort tot de sterkste krantentrust van Vlaanderen. Het is deze trust die het vroeger leidinggevende « Ons Volk » heeft laten verkommeren tot het meest idiote en onbenullige weekblad van Vlaanderen.

Wat de Jacqmainlaan 127 aan weekbladen te bieden heeft is zonder uitzondering een kultuurschande.

VISSERIJ ONTEVREDEN

De grotesk - onrechtvaardige verdeling van de kredieten voor Openbare Werken heeft ook in Oostendse visserijkringen heel wat kwaad bloed gezet.

Inderdaad, volgende kredieten voor Oostende werden geschrapt : de herbouw van het staketsel aan de sluis Demey, de verbreding en verdieping van de havengeul, de derde slipway.

De Oostendse visserijhaven dreigt volkomen achterop te geraken door deze kredietendiefstal ten voordele van Wallonië.

De Vlaamse vissers, die sinds jaren vruchteloos aandringen op een bevredigend sociaal en beroepsstatuut, zien in deze achteruitstelling van de Oostendse haven een nieuw bewijs van de Brusselse onwil te hunnen opzichte.

TIMING

Onze eksaltante ministers van de eksaltante regering lijden alle aan de kwaal van de eerste-minister : het niet-nakomen van de zelf aangekondigde timing.

Hoe dikwijls heeft Lefèvre de E-3-werken al begonnen ? Of de Boudewijn-autostrade al beëindigd? Of de zetelaanpassing « vóór Nieuwjaar » laten van kracht worden

Wie bij de hond slaapt, krijgt zijn vlooien. Het zal dan ook niemand verbazen dat Gilson een kampioen-timingbreker is geworden

Hij beloofde een wetsontwerp voor de depolitisering van de administratie vóór einde 1963. Er kwam niets van ! Hij beloofde het opnieuw vóór einde februari '64. Er kwam niets van !

In afwachting van het ontwerp zijn alle eksaltante eksellenties haastig en ijverig bezig, politiek te benoemen aan een verdubbeld tempo

Zodat het wetsontwerp de zoveelste komedie wordt.

Wanneer het er ooit komt, kan men dan nog altijd van « levensbeschouwlijke benoemingen » spreken in plaats van « politieke ». Dat is natuurlijk koek één deeg. Maar het klinkt fraaier !

JACQUES ZEGT HET OOK

De Waalse volksvertegenwoordiger Jacques, die in de Kamer de Naamse landbouwers vertegenwoordigt en die verleden jaar in de pers geraakte toen hij bij de bespreking van de begroting van landbouw een uitbarsting van Franse koleire kreeg en door ettelijke ordebewaarders in bedwang moest worden gehouden, heeft zich terug doen opmerken, ditmaal echter met een zeer pertinente opmerking.

Op een vergadering van C.V.P.-mandatarissen beet hij Lefèvre toe : « Gij zoudt beter wegblijven van de T.V. Iedere keer dat gij op het scherm komt, kost dat de partij 10.000 stemmen ». Ze zien het dus in Wallonië ook zo...

Alhoewel daar geen leefkamers zijn, maar wel livings. De kiekebosten daarentegen zijn algemeen-Belgisch.

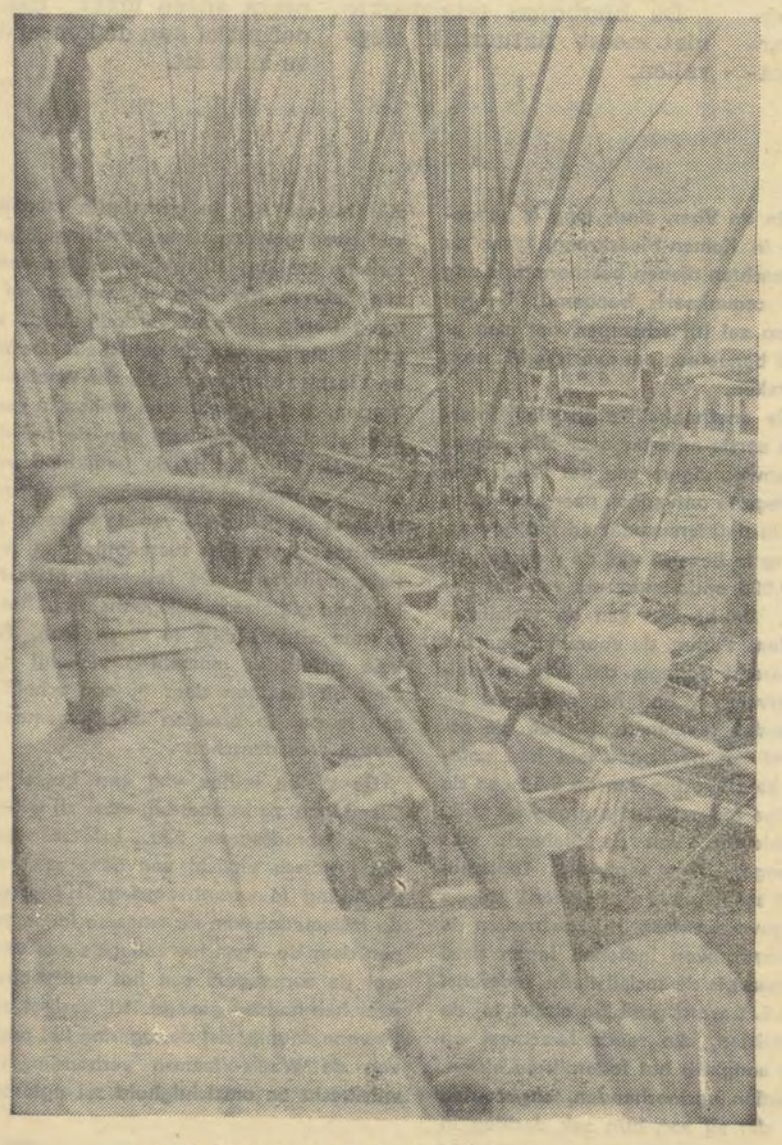

...geen kredieten voor kaaimuur te Oostende...

TOUWTREKKEN

Het instellen van de Vaste Kommissie voor Taaltoezicht wordt meer en meer een schoolvoorbeeld van partijpolitiek geharrewar rond benoemingen.

Dat men met de instelling van deze Kommissie — sluitsteen der taalwetten ! — al maanden over tijd is, kan de heren kleurpolitiekers slechts matig schelen. Hoofdzaak voor hen is de kleurdosering en de benoeming van politieke vriendjes.

Enkele dagen geleden eiste de P.V.V. plots twee kommissieleden i.p.v. van een enkel, zoals voorzien.

De C.V.P. vond het goed, op voorwaarde dat het bijkomend mandaat afgenomen werd van de B.S.P.

Jos Van Eynde replikeerde in « Volksgazet » dat het hem niet kon schelen, op voorwaarde dat het bijkomend mandaat afgenomen werd van de C.V.P.

Over het eigenlijk taaltoezicht spreekt niemand. Dat is tenslotte van ondergeschikt belang, vergeleken bij de mandaten zelf en bij het vergroten van de invloed der eigen partij.

Demokratie op zijn Belgisch !

STEM IN HET KAPITTEL

Het verdwijnen van « De Linie» inspireert nog tot andere dan verontwaardigde overwegingen. Binnen een paar weken namelijk, wanneer het blad zal ter ziele zijn gegaan, moet het Nederlandse taalgebied in België het stellen zonder algemeen kultureel weekblad. Geen « Linie » meer, maar ook geen « Haagse Post » of « Groene Amsterdammer », geen « Vrij Nederland ». Het vergt wel geen betoog dat deze toestand absoluut onwaardig is voor een kultuurvolk van vijf miljoen zielen, dat hij beschamender is dan menige statistiek waaruit de achterstand of achterstelling van Vlaanderen blijkt.

Deze bittere overweging wijst naar een dubbele verantwoordelijkheid. In de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de Vlaamse intellectuelen, die slechts in zeer geringe mate belangstelling blijken te hebben voor een algemeen kultureel weekblad. Dat « De Linie » zou verdwijnen omwille van haar pijnlijke financiële situatie en haar gering lezerskorps, behoort natuurlijk tot het domein van de zéér goedkope voorwendsels. Waarmee echter nog niet gezegd is, dat de niet zo hoge oplage helemaal geen rol heeft gespeeld: de machten, die « De Linie » wensten te zien verdwijnen, hebben stellig de niet zo hoge — alhoewel stijgende — oplage van het blad bij hun berekeningen betrokken. Er is thans in Vlaanderen heel wat posthume verontwaardiging bij mensen, bij intellectuelen, wier aktieve belangstelling voor een algemeen kultureel weekblad best wat vroeger tot uiting ware gekomen. En wanneer we schrijven « aktieve » belangstelling, bedoelen we o.m. dat menig Vlaams intellectueel er nog lang niet aan toe is, een weekblad te lezen ook wanneer hij er niet of niet helemaal mee akkoord is, met dat weekblad eventueel te gaan korresponderen en dialogeren en op die wijze bij te dragen tot de vorming van de publieke opinie. Want, wat men ook bewere: een weekblad — vooral dan een weekblad als « De Linie » — is zeer gevoelig voor de prikkel van verstandige kritiek die uitgaat van de lezers.

Men kon het rustig met « De Linie » roerend oneens zijn, maar toch het blad iedere week graag ter hand nemen: de charme en het nut van lectuur waarmee men het niet eens is, wordt goeddeels ontleend aan het feit dat men geprikkeld wordt tot verzet, tot stelling nemen en dus tot aktieve belangstelling voor een bepaald probleem.

Deze — we zouden haast zeggen « angelsaksische » — manier van lezen wordt in Vlaanderen nog onvoldoende beoefend; het is een bewijs van onze kulturele achterstand. Men kijke maar eens de lezerskroniek er op na van een Brits weekblad — of zelfs van een Duits; we denken aan « Der Spiegel » — om vast te stellen hoe een groot deel van de lezers het blad bijna uitsluitend leest juist omwille van de prikkel tot verzet. Dat maakt de — meestal omvangrijke — brievenrubriek van zo'n blad tot één der meest genietbare kronieken.

Deze overwegingen verminderen in niets de verantwoordelijkheid van hen, die thans « De Linie » doen verdwijnen. Wellicht is de psychologische schok van deze verdwijning in Vlaanderen sterk genoeg om binnen afzienbare tijd te leiden naar de uitgave van een nieuw algemeen weekblad. De bladen echter die we — alle verschillen in acht genomen — zowat de voorlopers van « De Linie » zouden kunnen noemen (« Hoger Leven », « Nieuw Vlaanderen ») werden uitgegeven door kringen die men inmiddels ook reeds goeddeels monddood heeft gemaakt: de Vlaamsgezinde professoren te Leuven. De geschiedenis van de katolieke Vlaamse en algemeen-kulturele weekbladpers in Vlaanderen is reeds lang en — zoals het verhaal van Multatuli's buffel — nogal eentonig.

De stopzetting van een paar andere Vlaamskatolieke kulturele initiatieven gedurende de laatste weken staat wel in geen enkel rechtstreeks verband tot het verdwijnen van « De Linie », maar het is haast onvermijdelijk dat tussen al deze verschillende ongelukkige beslissingen door de publieke opinie een gevoels-verband wordt gelegd. Er is de ontbinding geweest van de Westvlaamse groep Thor, een groep die een tipisch-Vlaamse vorm van volkskunst tot een zeer moderne en eigentijdse kunstvorm wist uit te bouwen. Thor verdween omwille van een belachelijk geschil over enkele honderden franken honorarium min of meer. Net alsof een bescheiden oproep tot de katolieke Vlaamse opinie dit initiatief, dat tot ver over onze grenzen bewondering en waardering voor ons volk en ons land wekte, niet had kunnen redden.

In Antwerpen wordt het bestaan bedreigd van het St Lievenskoor. Om een ongelooflijk pietluttige reden (we kennen ze !) werd de bezieler van dit koor « verbannen » naar een onderwijsinstelling in een ander bisdom. Het ongenoegen in de kulturele kringen van de havenstad daarover is groot. Het St Lievenskoor bezat een stevige reputatie ook buiten onze grenzen en leverde via een grote Duitse platenfirma een belangrijke bijdrage tot de verspreiding van de faam van zingend en musicerend Vlaanderen. Een echo van het ongenoegen, verwekt door de verdwijning van dit koor, konden we verleden maandag o.m. vernemen via de micro van de B.R.T.

We herhalen dat tussen het verdwijnen van « De Linie », Thor en het St Lievenskoor wel geen rechstreeks verband bestaat.

Onrechtstreeks echter zijn er wel enkele gemeenschappelijke vaststellingen : in de drie gevallen werd een beslissing getroffen over het hoofd heen van de Vlaamse katolieke gemeenschap, van de Vlaamse gemeenschap « tout court », die nochtans èn door haar bijdragen èn door haar belangstelling èn door de diensten die haar via de drie initiatieven werden bewezen, stem in het kapittel had moeten hebben.

Het is met de ontvoogding van de leek nog maar een mager ding, wanneer het Vlaamse kunst- en kultuurpatrimonium kan aangetast worden tegen alle protest in door beslissingen van instanties waarop geen enkele leek vat schijnt te hebben.

Onbegrijpelijk voor ons is de lichtzinnigheid, waarmee men initiatieven stopzet die ook bij de niet-gelovigen eerbied en bewondering voor de Vlaamse katolieke gemeenschap afdwongen. Onbegrijpelijk de onbewogenheid waarmee men voedsel verschaft aan de beweringen over obscurantisme, engheid en vooringenomenheid.

Er is de laatste weken een klimaat van onbehagen geschapen dat onmogelijk ten goede kan komen aan de zaak die men « van hogerhand » beweert te dienen. Ook dàt mag eens — in alle kalmte en bezadigdheid — gezegd worden.

Toon van Overstraeten.

ZUID-VLAANDEREN...

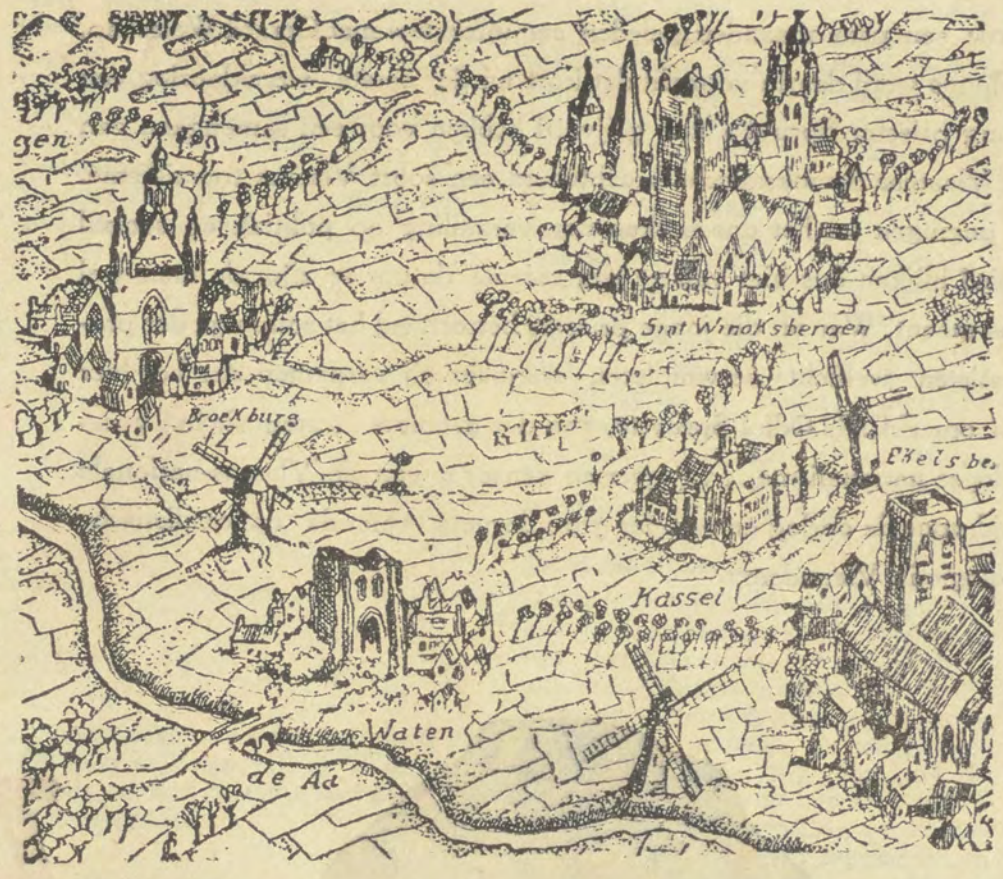

...STUIPTREKKING OF LICHTPUNT

Voor ons, jongere nationalisten, nationalist geworden na de oorlog in een pragmatische groei, betekenden begrippen als Frans-Vlaanderen niet veel meer. Het was voor de meesten nog slechts een historisch curiosum, ver buiten de belangstelling van iedere dag. De reportage in ons blad over de toneelgroep uit Westouter, die sinds jaren de grens over trekt met toneel in het Westvlaams dialekt, deed ons besluiten tot een ontdekkingstocht naar Zuid-Vlaanderen, de meer optimistische benaming voor deze streek.

Bollezele, een dorp van 1.500 inwoners bijna 30 km diep in Frankrijk, was de plaats waar die avond « théatre flamand » gegeven werd ten voordele van de « école chrétienne ». Kassel, de oude historische stad waaraan voor ieder Vlaming de naam Zannekin verbonden blijft, lag op onze weg. Op een drakerig monument boven op de Kasselberg stonden al de veldslagen vermeld, die in dit gebied geleverd werden. Het deed zeer, maar als de herinnering aan een oude pijn, dat we daar de lof gebeiteld zagen van koning Filips die Zannekin overwon. In wezen zoiets als een standbeeld van een sansculottengeneraal op de plaats waar nu het boerenkrijggedenkteken staat te Hasselt.

Schrijnender werd die pijn als we te Kassel in de herberg « Au Reuze » vier oudere mensen zagen kaarten in het meest onvervalste Vlaams, « met dezelfde termen als ze in Roeselare werden gebruikt », zegden onze Westvlaamse vrienden. We konden de indruk van een reusachtig Bokrijk niet van ons afzetten.

Die indruk verandere die avond in Bollezele. Honderden gewone volksmensen verdrongen zich in de armtierige zaal. Ze spraken meestal Frans bij het binnenkomen, maar onmiddellijk waren ze mee, gevat in de bron van de « moedertoale », leefden ze het stuk mee, volledig, zoals hun reakties het aantoonden. In de gesprekken tussen de bedrijven en na de voorstelling was het die moedertaal die de boventoon voerde.

Een brede scheur was weer getrokken in het verfransingssisteem dat de Franse staat sinds vele tientallen jaren toepast in deze onder Lodewijk de Veertiende veroverde gebieden. Dit sisteem zagen we weer duidelijk uitgestald in de zaal. Achteraan zaten de jongere mensen, rond de veertien, die er blijkbaar niet veel van begrepen. Het sisteem lijkt inderdaad ongenadig. Van de kindertuin af benoemt de Franse regering in deze gebieden vlaamsonkundige leerkrachten, zodat de ouders verplicht worden hun kinderen van aan de wieg Frans te leren spreken, opdat ze hun onderwijzers zouden verstaan.

Maar vele generaties lang voltrok zich toch weer iedere keer dat wonder van die totaal in het Frans opgevoede kinderen die, als ze in hun streek bleven, op latere leeftijd opnieuw Vlaams leerden spreken al konden ze het dan niet lezen of schrijven.

Er is een lichtpunt gekomen. Deze week schreef André Demedts, deze wroeter voor Zuid-Vlaanderen, in de «Gazet van Antwerpen» een bijdrage onder de titel « Nederlands onderwijs in Zuid-Vlaanderen. Een historische gebeurtenis ». Inderdaad, zeer onlangs heeft nu eindelijk de Franse regering toegestaan dat aan het Lyceum te Hazebroek enkele uren Nederlands per week mogen gegeven.

Het is nog maar een schuchter begin. Uitkomst zal er maar zijn, wanneer deze regel algemeen zou uitgebreid worden tot het volksonderwijs.

Dat lichtpunt werd breder als we in gesprekken voelden dat de mensen meer en meer overtuigd worden dat hun onrecht wordt aangedaan, als hen het aanleren van hun moedertaal onthouden wordt.

We spraken met een gemeenteraadslid van een belangrijke Frans-Vlaamse gemeente die het onomwonden een schande noemde dat, in deze tijd waar men sprak over Europa, een groep van 200.000 mensen hun eigen taal niet aangeleerd kregen. Hij was ook sinds enkele jaren een vurig bezoeker van de toneelvoorstellingen van de groep van Westouter.

Het begrip « moedertoale » was voor hem terug opgetild van het vlak van koestal en ploeg naar dat van kultuurmiddel. Met dergelijke nieuwe, steeds groeiende geest kan dit lichtpunt een lichtstreep worden Wij hebben ons als Rijksvlamingen enkel diep geschaamd dat wij zo weinig hulp hebben kunnen bieden aan dat deel van ons Volk, dat eeuwenlang de loodzware druk van het zuiden op zich heeft gevoeld en toch niet bezweken is Wij hebben ons afgevraagd of die lichtstreep geen lichtende zekerheid kan worden als in een zichzelf besturend Vlaanderen wij eindelijk eens in omgekeerde richting kunnen werken, met miljoenen franken aan kultuur- en schoolsteun, zoals de Franse staat dat zolang bij ons in België gedaan heeft om het Franse feit hier te versterken.

Hoe ook die toekomst zal verlopen, Zuid-Vlaanderen blijft intussen voor iedere Vlaming, en voor ieder flamingant die moegestreden is, een buitengewoon bezinningsgebied over de essentie en het waarom van onze nationale strijd.

Walter Luyten.

ZELFBESCHIKKING

(vervolg van blz. 3)

king te trekken tussen de konformistische houding van de Belgische socialisten en de uitwerking van de eigenlijke principes van het socialisme, zoals toegepast in Rusland, China en Joegoslavië. Evenals Rusland en Joegoslavië, werd China reeds van bij den beginne beschouwd als een multi-nationale staat, waarbij elke natie recht had op regionale autonomie. De Han's, zijnde de cultureel heersende klasse, trachtten in den beginne een logica te ontwikkelen die gelijkt loopt met die van de Waalse socialisten en die als volgt wordt voorgesteld : « Sinds we allen geloven in een geleidelijke intrede in de universele harmonie, waarom zouden we dan regionale autonomie toekennen aan de minderheden? Zijn ze niet gelijkberechtigd in de grote broederschap, die de socialisten vormen? Is deze regionale autonomie geen verkapt nationalisme? ». Een zulkdanige houding werd door Tsjoe En-Lai en het presidium in sterke bewoordingen veroordeeld (5).

In de jaren 50 werd een definitief begin gemaakt met de territoriale herinrichting van het Chinese bestuur. Over het ganse land werden regionaal-autonome besturen opgericht teneinde aan elke bevolkingsgroep toe te laten zelf het kultureel, sociaal en economisch leven binnen de groep in te richten, te ordenen en te ontplooien. Er werd een onderscheid gemaakt tussen drie soorten autonome streken :

1) autonome streken bewoond door een kompakte, homogene bevolkingsgroep;

2) autonome streken bewoond door een kompakte bevolkingsgroep met binnenin een of meer « nesminderheden » (pocketminorities) van andere bevolkingsgroepen;

3) gemengde autonome streken (mixed regional autonomies), waar verschillende bevolkingsgroepen zo door elkaar vermengd zijn dat zij niet meer uit elkaar kunnen gehaald worden.

In de streken van groep drie wordt een koalitie-bestuur gevormd, waarbij elk der bevolkingsgroepen vertegenwoordigd is in verhouding tot het bevolkingscijfer. In de streken van groep twee wordt het bestuur waargenomen door de meerderheid, maar de nestminderheden genieten van bijzondere beschermingsmaatregelen. In de streken van groep één stelt zich natuurlijk geen probleem. Elk der autonome streken heeft zijn eigen kultureel leven, ekonomisch en sociaal bestuur, legermacht, enz.

De grenzen van de streken worden zo getrokken dat elk der streken in de mate van het mogelijke homogeen is wat de nationaliteit betreft.

En in elk geval heeft elke kompakte bevolkingsgroep recht op autonomie binnen de grenzen van zijn territorium. Wie dit leest, zal zich terecht de bedenking maken dat de Belgische socialisten in hun politieke koehandel wel ver zijn afgeweken van de beginselen der sociale rechtvaardigheid, waarop de socialistische doctrine beweert prat te gaan.

En dan spreken we maar niet van socialisten zoals Spaak en konsoorten, die openlijk het Nederlands kleineren en menen dat de assimilatie van de Vlaamssprekenden een voorafgaandelijke voorwaarde is tot hun intrede in de zogenaamde socialistische wereldharmonie.

Tot slot dient er met nadruk op gewezen dat ook de dekolonisatie van Afrika en Azië tot het hersmeden van oude talen zal aanleiding geven.

De onderwijskommissie van de U.N.E.S.C.O. in Azië en Afrika houdt een warm pleidooi voor de ontwikkeling van de volkstalen. Het Frans of Engels wordt behouden als tweede taal om de communicaties van de gemeenschap met het buitenland mogelijk te maken Hierbij dient erop gewezen dat het Engels meer en meer het Frans verdringt als wereldtaal. Engels wordt als eerste taal gesproken door 250.000 millioen mensen, het Frans door 65 millioen mensen. Engels wordt als tweede taal aangeleerd in gans Zuid-Amerika, de Skandinavische landen, Duitsland, de vroegere Engelse kolonies in Afrika, Japan, India, Pakistan, Indonesië, Iran, Irak enz. Het Engels heeft het Frans als tweede taal verdrongen in Turkije en Griekenland (6). Enkel een vierde van de 111 landen in de Verenigde Naties vertegenwoordigd, gebruikt nog het Frans in de debatten.

Vlaanderen dient zich werkelijk de vraag te stellen of het Engels niet de voorkeur zou verdienen als tweede taal in plaats van het Frans. Het Engels heeft benevens zijn wereldkarakter specifieke voordelen als tweede taal. Het blijft namelijk louter een technische taal en dringt niet door in de familie. Het is zuiver en alleen een medium voor betrekkingen met andere volken en leidt als dusdanig niet tot volksvervreemding.

Zonder hierbij een definitief oordeel dienaangaande uit te spreken, dient deze aangelegenheid toch grondig in overweging te worden genomen.

S.E.W.

---

(1) « *De leertaal moet in het lager onderwijs de moedertaal van het kind zijn en, waar de moedertaal van het kind verschillend was van de taal der Streek of het Land, moeten schikkingen worden getroffen voor onderwijs in de moedertaal... De Streek- of Landstaal, die verschillend is van de moedertaal, moet onderwezen worden niet eerder dan in de derde klas van het L.O. en niet later dan voor het einde van het zesde studiejaar* ».

(2) « *Het zal de plicht zijn van ieder Staat of van iedere plaatselijke autoriteit binnen de Staat, gepaste faciliteiten te voorzien voor onderwijs in de moedertaal aan taalminderheden* ».

(3) « *Een belangrijk deel van de bevolking van de staat* ».

(4) « *Zie « Les rapports nationaux et le problème des minorités en Yougoslavie » door K. Hadzi-Vasiljez, redakteur van het Joegoslavisch blad « L'Edification Socialiste* ».

(5) *Zie het werk « Policy Towards Nationalities of the People of the Republic of China », Foreign Languages Press, Peking 1963.*

(6) *Zie o.m. « Times Magazine » van 29 november 1963.*

UIT DE ARCHIEVEN DER VLAAMSE BEWEGING

Z.E.H. ODIEL SPRUYTTE

« Brug », het tijdschrift der progressistische Leuvense studenten, publiceerde een paar maanden geleden een interview met Gerard Walschap. Terloops werd daarin vermeld dat kort na de eerste wereldoorlog een « jong priester Spruyt » zou geijverd hebben voor een samengaan van alle Vlaamse demokratische krachten in een soort Vlaams travaillisme. De pogingen tot het doorbreken der verzuiling op politiek en sociaal gebied blijken dus niet van zo een recente datum te zijn als men wel eens meent. Wat nu die jonge priester betreft, zal het sommige der progressisten wellicht verwonderen wanneer zij vernemen dat het hier gaat om Z.E.H. Odiel Spruytte, een der grootste figuren uit het vooroorlogse nationalisme, « wijsgeer en censor » van de Vlaams-nationale strijd voor de oorlog en een der grondleggers van de nationalistische ideologie in Vlaanderen.

Dodenmasker

Spruytte behoort — samen met Verschaeve, Callewaert, Robrecht De Smet, Pater Van Winckel e.a. — tot die rij Vlaamse priesters, wier volksgetrouwe hart en universele geest hen maakte tot de autentieke leraars en de werkelijke gezagdragers van het vooroorlogse katolieke Vlaanderen, en dit ondanks de afwezigheid van alle officiële purper.

SOCIALE BELANGSTELLING

Odiel Spruytte werd geboren op 5 juni 1891. Hij deed zijn humaniora-studies te Roeselare en was een uitzonderlijk-begaafd student, de primus perpetuus van zijn klas Zijn oud-leraar, Z.E.H. Verhaeghe, getuigde dat hij tijdens zijn lange leraarsloopbaan nooit een zo schrandere geest had ontmoet. Na zijn middelbare studies volgde Spruytte zijn roeping tot het priesterschap. In 1918 op het einde van de oorlog, vinden wij hem te Beitem waar hij de bevolking bijstaat tijdens de evakuatie naar Wilebroek. Vanaf mei 1919 is hij surveillant aan de normaalschool te Torhout. Dan gaat hij naar Leuven om er aan de teologische fakulteit te studeren. In 1920 valt hij zwaar ziek, doch herneemt daarna zijn studies en behaalt het baccalaureaat in de godgeleerdheid « magna cum laude ».

Reeds toen ging zijn belangstelling naar sociologie zowel als naar wijsbegeerte.

De sociale omwenteling die zich in Europa voltrok had zijn volle aandacht. Hij luisterde naar de nieuwe geluiden die overal opklonken : zowel naar Gandhi en het kommunistisch experiment in Rusland als naar Valois en Maurras.

Zijn voordrachten over het kommunisme en over sociale problemen kenden bij de Leuvense studenten een groot sukses.

In 1921 werd hij benoemd tot direkteur der sociale werken te Izegem. Hier toonde hij dat zijn sociale belangstelling niet slechts teoretisch was, maar dat hij ook als organisator zijn vooruitstrevende sociale ideeën in de praktijk wilde omzetten. Zijn sociale opvattingen zette hij uiteen in « De Gids voor Maatschappelijk Leven. »

WARE DEMOKRATIE

De wijsgeer in hem sloot zich echter niet af van de realiteit Evenmin als Plato, naar wie zijn voorkeur ging, achtte hij het beneden de waardigheid van de filosoof zich in te laten met politieke, sociale, artistieke of pedagogische problemen Hij ontwierp een sociaal plan dat bedoeld was als een gezondmaking der demokratie en een herstel van de eenheid van alle demokratische krachten, een afbreken met de bekrompenheid van anti-klerikalisme en klerikalisme die elk gezond politiek leven vergiftigden.

Hij zag de redding van de demokratie in een onttrekken van de sociale strukturen en organisaties aan de greep der partij-politiek. Voor hem betekende demokratie, in de letterlijke zin van het woord : volksmedezeggingschap, volkskontrole. Hij zag echter het utopische in van elk internationalisme en de noodzaak van een solidariteit in het kader van de hoogste natuurlijke gemeenschap: het volk.

DE REAKTIE

Op het ogenblik dat Dosfel in « Het Vlaamse Land » de waarde-bepalingen van het nationalisme gewetensvol onderzocht en uiteenzette, dat Pater Van Winckel in « Onze Jeugd » de wijsgerige en zielkundige grondslagen van het nationalisme vastlegde en dat Van Severen in « Ter Waarheid » een nationalistische politieke ideologie uitbouwde, sprong Spruytte geestdriftig bij. Pater Callewaert stelde de kolommen van « Onze Jeugd » voor hem open. Hoeveel bijdragen van zijn hand verschenen in « Onze Jeugd », « Ons Geloof », « Kultuurleven », « Het Vlaamsche Land » — en later in « Jong Dietschland » valt bij benadering niet te zeggen.

Maar dan kwam de reaktie. Monseigneur Waffelaert legde hem het zwijgen op en verbood hem uitdrukkelijk nog te schrijven voor « Het Vlaamsche Land ». En ook de kleine plaatselijke politiek moeide er zich mee Men vreesde, in kleine berekening, voor mandaten en postjes. Spruytte, die zowel geloof als politiek van klerikalistische uitwassen wilde ontdoen om tot een zuivere positie van beiden te komen, werd door partijpolitici die juist uit deze vertroebeling hun politieke macht haalden, als een gevaar beschouwd. Hij werd belasterd en bespioneerd. Men leende al te gewillig het oor aan de aantijgingen tegen een priester die ook omwille van zijn sociaal-vooruitstrevende ideëen als een lastpost werd beschouwd Hij werd ontslagen als direkteur der sociale werken en verplaatst naar de Vakschool van Oostende, zonder enige benoeming. Zijn overplaatsing lokte echter een waar volksverzet uit. Een voorstelling van het Vlaamse Volkstoneel onder leiding van Dr. O. De Gruyter groeide uit tot een groots huldebetoon aan de volkse priester.

DE GROTE VISIE

Na het « interregnum » van Oostende werd Spruytte tot kapelaan benoemd te Zwevegem. Men meende zo zijn « gevaarlijke invloed » te kunnen indijken. Maar hier rustte hij evenmin. Wanneer « Jong Dietschland » verschijnt, met een keure van medewerkers, staat Spruytte weer op de bres. Hij is vriend en vertrouweling van al wie in het werkelijke Vlaanderen naam en gezag heeft : vanaf Verschaeve die hij zeer vereer-

...vriend van Verschaeve...

de, vanaf Modest Van Assche die zijn boezemvriend is, tot de jonge Tollenaere, zijn discipel en vereerder.

Zijn nooit-aflatende belangstelling voor de sociologie leidt naar een verdieping en verwijding van het sociale probleem in een alomvattende nationale visie. Zijn hoop op een gezondmaking der demokratie voerde hem naar het solidarisme, naar de teore-

EEN LEVEN IN DIENST VAN DE ALLESOMVATTENDE NATIONALE VISIE

tici van de standenstaat : een tijdlang beheerste Othmar Spann zijn sociaal denken. Hij bestudeert de politieke en sociale revoluties die zich voltrekken in Rusland, Italië en Duitsland. Niemand in Vlaanderen kent zoals hij de ideologie van het nationaal-socialisme.

Het zou logisch geweest zijn, indien de geestelijke aristokraat die Spruytte was, in Joris Van Severen en zijn Verbond de emanatie zou gezien hebben van zijn politieke idealen. Zijn sociale oriëntering deed hem echter meer overhellen naar een, spijts alle autoritaire teorie, meer naar het volk gerichte beweging zoals het V.N.V. Ook zijn Groot-Nederlandse opvattingen kwamen in botsing met een Nieuwe Mars-richting in Boergondische zin.

NOOIT-AFLATEND VERWEER

Het is in die jaren, dat Spruytte de « wijsgeer en censor » van de Vlaamsnationale beweging werd. Het was de tijd van de geestelijke terreur tegen het Vlaams-nationalisme, terreur die Dosfel nog op zijn sterfbed bidden deed om « een goed gezag ». Het was de tijd van een bezonken, strengberedeneerd en teologisch onomstootbaar afwijzen van bisschoppelijke stellingen die buiten het kerkelijke gezagsgebied en dus ook buiten de bisschoppelijke bevoegdheid vielen. En ook hier heeft Spruytte zijn aandeel bijgedragen in een nooitaflatend verweer, in een scherp trekken van de principiële lijn. Hetzelfde gebeurde bij de pogingen tot vernietiging van de onafhankelijke katolieke Vlaamse studentenbonden — waarbij de K.S.A. als officiëel wapen diende. Spruytte onderstreepte de prachtige taak die voor de Katolieke Aktie was weggelegd, maar ontzegde haar elk recht op een politieke dwang, die uitsluitend tegen de Vlaams-nationale gezindheid was gericht.

Van Zwevegem werd hij dan naar Wervik overgeplaatst, om tenslotte te Slijpe te belanden. Toch bleef hij aktief in de strijd. Toen de Van Cauwelaertse « Courant » met schijnteologische drogredenen het Vlaams-nationalisme aanviel, brak hij heel dit wankele gebouw tot op de grond af en de « Courant » kroop in haar schelp.

HET EINDE

In mei 1940 kwam de oorlog ook over Vlaanderen. Op dat ogenblik waren ideeën die voorheen slechts in beperkte kring door de « ideologen » van het nationalisme waren uitgewerkt, reeds gedeeltelijk doorgedrongen in de praktische politiek : het korporatisme als evolutie-vorm in de ontwikkeling van kapitalistische naar solidaristische maatschappij werd het bindend sociaal beginsel van het akkoord KVV-VNV, zoals het principe van de primauteit van het volk boven de staat en het federalisme het bindend politiek beginsel ervan waren.

Verre van de invloed van de ideologen te willen overschatten, moeten wij er toch op wijzen dat zij een essentieel aandeel gehad hebben in deze ontwikkeling : zonder hen ware deze politieke en sociale ontwikkeling ondenkbaar geweest.

Spruytte werd ziek. Nog op zijn ziekbed bleef hij met zijn helder inzicht en zijn nooit-aflatende kampwil het geweten en de geestelijke raadsman voor velen. Aan een Duits officier die hem bezocht zei hij : « Ik geef nooit op : ik blijf vechten als een soldaat ».

Hij stierf nog hetzelfde jaar, op 23 november 1940, amper 49 jaar oud, in de volle kracht van zijn mannenjaren en de volle rijpheid van zijn geniale geest.

Zijn vijfentachtigjarig moederke stond bij zijn sterfbed en gaf haar zoon-priester, haar kind, doch tevens een der meest-begaafde kinderen van dit volk, een laatste kruisje.

Op de begrafenis te Rumbeke was al wie naam had in de Vlaamse strijd aanwezig : naast zijn trouwe vriend Mgr. Van Assche waren er o.m. Pater Callewaert en zijn oud-leraar Z.E.H. Verhaeghe, alsmede de priesters G. Lambrecht en J. Cardon, die om hun Vlaamsgezindheid naar Frankrijk verbannen waren en voor wie Spruytte steeds een innige vriendschap had gekoesterd. Bij de aanwezigen waren ook de toenmalige sekretaris voor Wederopbouw, Custers (inderdaad, de huidige minister en ex-nationalist) en Viktor Leemans, toen sekretaris-generaal voor Economische Zaken (inderdaad, de huidige C.V.P.-senator), naast Staf De Clercq en Dr. Borms. Viktor Leemans hield een grafrede voor zijn vroegere vriend en medewerker aan « Jong Dietschland » — evenals advokaat Norbert De Witte, de vroegere Dinaso-studentenleider.

Verschaeve was belet en kon de begrafenis van zijn vriend — die hem steeds om zijn houding had geëerd — niet bijwonen.

DE WIJSGEER

Wij noemden Spruytte de wijsgeer van de Vlaams-nationale strijd. Door zijn wijsgerige fundering betrok hij de volkse strijd echter in een universeel koncept. Hij zocht in alle tijden en in elke kultuur naar deze universaliteit, scherp analyserend en met een uitzonderlijk dialektisch vermogen de essentiële waarheden samenbrengend

Intuïtief voelde hij aan wat zijn scherpzinnige geest hem bevestigde : de krisis van de thomistische wijsbegeerte — na de tweede wereldoorlog door Pius XII in « Humani generis » betreurd — deed hem over het thomisme heen grijpen naar Augustinus en de platonische ideeën. (Jaren later zou het Spaanse Jezuitentijdschrift « Razon y Fé » in dezelfde zin schrijven).

Zijn belangstelling voor Nietzsche groeide mettertijd, zodanig dat hij de beste Nietzsche-kenner van het Nederlandse gebied werd : zijn studies over Nietzsche in « Kultuurleven » vonden grote belangstelling in het buitenland. Het valt te betreuren dat Spruytte's studies en artikels verspreid liggen over een aantal tijdschriften en over een periode van bijna twintig jaar. Nog is het niet te laat voor een bundeling ervan. Wie ooit de geschiedenis van het nationalisme tussen de twee oorlogen wil schrijven, zal met Spruytte en zijn werk rekening moeten houden : het blijft een onmisbare wegwijzer naar de wijsgerige en sociale onderbouw van het nationalisme in het bizonder, en naar de geestelijke evolutie op politiek en sociaal gebied in die periode in het algemeen.

OOK VANDAAG

Spruytte blijft ook heden voor ons nog van betekenis : zijn zoeken naar een overkoepelende synthese, over alle vaak schijnbare antithesen heen, moet ons leren geen al te haastige apodictische oordelen en scheidingslijnen te trekken. Bij hem ging de aristokratie van de geest gepaard aan een zuivere opvatting der demokratie en der volksmedezeggingschap. De sociale idee werd niet van de nationale gescheiden, het geloof niet van het leven, de beschaving niet van de natuur, de maatschappij niet van de gemeenschap, de idee niet van het programma, de werkelijkheid niet van de droom.

Titelpagina van « Ter Waarheid », waaraan O. Spruytte meewerkte en waarvan Joris Van Severen de ziel was. In dit blad kwam de revolutionaire sociale bewogenheid der 20-er jaren sterk tot uiting.

Hij zag het gevaar in van een atheïstisch materialisme, dat het socialisme noodzakelijk moest beperken en opsluiten — en droomde ervan het te doordringen met een kristelijke gemeenschapszin en een nationaal solidariteitsgevoel, evenals hij ervan droomde de Kerk te ontdoen van de klerikale uitwassen die het geloof in zijn zuiverheid slechts aantasten.

Dit alles bewijst hoe Odiel Spruytte ook voor ons, nationalisten van 1964, nog aktueel is: de problemen die hij belichtte zijn nog dezelfde en de oplossingen die hij aanpaste hebben, in hun essentie, niets van hun waarde verloren.

Verleden maandag werd door de TV aan de pers in eerste visie voorgesteld de merkwaardige film « Bezette Stad ». Het scenario en het draaiboek werden geschreven door Jos Jacobs, naar het boek « Bezette Stad » van Paul Van Ostayen (tekening hierboven). De regie van de film wordt eveneens gevoerd door Jos Jacobs. De verfilming van dit oorlogspoëem van Van Ostayen is voorwaar geen geringe taak geweest. Bij Jos Jacobs berustte ze echter in goede handen; met « Het eerste boek van Schmoll » (over Van Ostayen) behaalde hij in 1956 de prijs voor het beste film-experiment op het Tweede Festival van de Belgische film.

« Bezette Stad » komt op 17 maart a.s. op het scherm. Sterk aanbevolen!

TV

• Men kan « De toetssteen der Liefde » nu niet precies een groot werk van Rossini noemen. Daarvoor is niet alleen de intrigue veel te onbelangrijk, maar ook van de muziek kan niet gezegd worden dat zij een opeenstapeling geworden is van vondsten en originaliteiten. Het geheel is dus een niemendalletje zoals er in Rossini's tijd veel het licht hebben gezien.

Interessanter voor ons is echter de manier waarop de Vlaamse TV deze komische opera voor de kamera's heeft gebracht, in « eerste uitvoering in België » dan nog wel! Nu is het voor iedereen die niet met de oogkleppen van een of ander vooroordeel rondloopt, een feit dat voor het werk van Francine Bruylants (regie) wierook mag gebrand worden. Vergelijkingen met soortgelijke Duitse verwezenlijkingen kunnen we natuurlijk nog altijd niet maken, maar iedereen kan gerust toegeven dat het geheel een vlot verloop kende, dat de kamera-regie niet ondeskundig gevoerd werd en dat het samenspel speler-zanger zeker bevrediging gaf. De Nederlandse bewerking van Liane Bruylants kon hier en daar zeker beter geweest zijn — muzikale aksenten vielen nu soms op het onbelangrijkste woord in de zin — maar storend werkte dat nog altijd niet.

Wij vonden het algemeen resultaat voldoende om in die richting verder te werken, al zouden we de Vlaamse TV de raad geven in de toekomst belangrijker werken — niet noodzakelijk meer bekende — op het programma te plaatsen. De « Toetssteen » van vorige week donderdag leed inderdaad onder de kwaliteit van het gekozen werk. Rossini heeft vast en zeker interessanter dingen geschreven, zelfs zonder direkt naar de «Barbier » te grijpen.

• Het programmeren van een eenakter onmiddellijk na half-negen blijft een risiko. Indien het tegenvalt, deelt het de TV-avond al direkt in brokken. « De Dichter » van Lambert de Beer, naar een verhaal van Karel Capek, mocht er echter zijn. Het is een ietwat poëtisch gevalletje geworden, zeker niet zonder een zekere bekoring en dus interessant genoeg om het te programmeren. De tekst werd daarenboven gediend door een goede kamera-regie, een sobere, maar goedgekozen muzikale omlijsting en eveneens door het degelijk spel van de akteurs.

Namen noemen heeft deze keer echt geen zin. Iedereen heeft zowat het zijne bijgedragen tot het uiteindelijke (goede) rezultaat. Zodat wij zeker geen tegenstanders zijn geworden van nog dergelijk werk op ons TV-scherm.

• Wat de Vlaamse TV-mensen ertoe heeft aangezet om « De picknick » van Fernando Arrabel te programmeren, we hebben er geen vermoeden van. De literaire kwaliteiten van het stuk zijn er zeker de oorzaak niet van geweest, want we hebben er maandagavond tevergeefs naar gezocht. De ideeënrijkdom van de teksten zal evenmin als reden kunnen ingeroepen worden, want we hebben daar maandagavond met even weinig rezultaat naar uitgekeken. Blijven dus andere dan literaire redenen te zoeken, die echter buiten het kader van de gewone TV-kommentaar vallen.

Indien we daarenboven nog moesten vaststellen op welke stuntelige manier de akteurs zich van hun taak kweten, dan begrijpt iedereen onmiddellijk met wat voor een negatieve indruk we het stuk van het scherm zagen verdwijnen.

Daarom dit kort gebed tot de Vlaamse TV-goden : Spaar ons in de toekomst aub. van dergelijke nonsens!

• « Bonanza » van deze week was terug eens zo geweldig dramatisch, psichologisch diepgaand en voöral op de traanklieren werkend, dat we onze kopij tot driemaal toe zijn moeten herbeginnen. Alleen reeds de herinnering aan de Bonanza-tragiek van dinsdagavond doet ons opnieuw zoveel zilte tranen plengen, dat ons kopij-blad er helemaal doorweekt van wordt en geen zetter ter wereld nog wijs geraken kan uit die dooreengelopen tekst!

We zijn van de Amerikanen vlotte afleveringen gewoon en aan de Westerns hebben wij bepaald ons hart verloren.

Maar na al die jaren jonggezellen-heldendaden, mag er gerust eens een zoon van « Pao » trouwen. Liever dat dan psichologie!

Ivb.

FAMILIE GEVRAAGD

als gerant
van het schoonste café
van het land.
Verzekerde broodwinning.
Antwoorden kantoor blad.

DORTMUNDER

Thierbrauhof I

te Leuven

Alle zaterdagen en zondagen
Opper-Beieren-orkest
Stemming - plezier
Alle dagen 's middags en 's avonds beste keuken niet duur.

Vanaf 's morgens tot 's nachts koud buffet en koffie.
Bijzonder ingericht voor groepszeizen scholen enz..
Parking voor honderden autobussen en auto's.
Alles prima verzorgd en goedkoop

DORTMUNDER

Thierbrauhof II

Groenplaats 33 te Antwerpen

prima koud buffet.
Open dag en nacht
Zalen voor vergaderingen enz.
Van au al Herman Segers oude baas van Monopol
Gent aan t'...

DORT-BIERKELDER

Oude Markt 22 Leuven

Schoonste bierkelder van het land
★
Niet vergeten dat men in de drie lokalen de echte Dortmunder Thierbrau drinkt met de 2 Hertjes

DORTMUNDER · THIER-BRAU ·

Niet vergeten weldra
Dort Thierbrauhof III
te Brussel

DE ABONNEMENTENSLAG

Einde februari zijn er (nog maar of reeds ?) vijf arrondissementen die de eerste etappe van de abonnementenslag achter de rug hebben : Aalst, Mechelen, Roeselare, Oostende-Veurne-Diksmuide en St Niklaas. Er zitten nu wel een heel aantal andere arrondissementen vlak voor de drempel, maar binnen zijn ze nog niet !

Het «Boek der Maand» voor de periode februari 1964 gaat naar een afdeling die in het verleden reeds beslag legde op deze onderscheiding : Deurne - bij - Antwerpen. Deurne is een der Antwerpse randgemeenten die er voor zorgen dat de sinjoren-agglomeratie nog min of meer fatsoenlijk voor de dag komt met haar abonnementenaantal. Alhoewel — het werd hier reeds meer dan eens gezegd — de grote steden Antwerpen, Brussel en Gent ieder voor zich een grotere inspanning zouden mogen leveren.

Goed nieuws uit Brabant en vooral dan het Payottenland. De Brabantse kaderdag twee weken geleden heeft dan toch dadelijk organisatorische en propagandistische vruchten afgeworpen en de Payotten zorgden gedurende de voorbije veertien dagen voor heel wat nieuwe en hernieuwde abonnementen. Ook Aalst, St Niklaas en Brugge zijn niet bij de pakken blijven zitten.

Daarmee dan is verslag gegeven over de aanwinsten gedurende de jongste weken. Rest ons nog, het algemeen klassement sinds het begin van de abonnementenslag te brengen. Geen wijzigingen hier t.o.v. de stand veertien dagen geleden :

1 Aalst, 2 Mechelen, 3 Roeselare, 4 St Niklaas, 5 Antwerpen, 6 Oostende, 7 Brugge, 8 Brussel, 9 Gent, 10 Dendermonde, 11 Hasselt, 12 Oudenaarde-Ronse, 13 Tongeren, 14 Leuven, 15 Ieper, 16 Turnhout, 17 Kortrijk.

Maart : lentemaand ! Een abonnement kost vanaf vandaag tot einde van het jaar 160 F. De verkiezingskoorts stijgt; de belangstelling voor de V.U. neemt toe.

Welke arrondissementen maken gebruik van al deze gunstige faktoren om gedurende de maand maart in een nooit-aflatende reeks huisbezoeken het reeds mooie rezultaat af te ronden of de achterstand in de klassering in te lopen ? Het ogenblik is gunstig !

En een werfaktie is noodzakelijker dan ooit. Er werd, ter gelegenheid van het nieuws over « De Linie », herhaaldelijk gewezen op de uiterst pozitieve en belangrijke bijdrage van dit weekblad tot het sukses van de Mars te Antwerpen. Eén stem werd gesmoord; de anderen moeten thans des te luider klinken !

TV TV TV TV TV TV

■ ZONDAG

15.00 : Voor boer en tuinder : land- en tuinbouwmagazine ; Bedrijfsonderzoek — 15.30 : Bloembollen : documentaire. (programma van de Nederlandse televisie - NTS) — 16.05 : Opera, de grote onbekende ; De ontvoering uit het Serail ; Cosi fan tutte. Orkest en koor van de Koninklijke Muntschouwburg o.l.v. André Vandernoot — 16.50 : De Tijdscapsule — 17.20 tot 17.40 : Klein, klein, kleutertje — 18.40 : Het grote avontuur : film voor de jeugd. (Franse versie met Nederlandse onderschriften) — 19.55 : Sportuitslagen — 20.00 : TV-nieuws — 20.20 : Paul Anka-show — 21.10 : Sportweekend — 21.40 : Vijftien rozen : éénakter van Tennessee Williams. Nederlandse vertaling : Nel Bakker (programma van de Nederlandse televisie - NCRV) — 22.15 : Tweede nieuwsuitzending.

■ MAANDAG

19.00 : Tienerklanken — 19.25 : Zoeklicht op de kulturele aktualiteit — 19.45 : De Weerman — 19.50: Sport in 't kort — 20.00 : TV-nieuws — 20.20 : Tentoonstelling « World Press Photo 1963 ». (programma van de Nederlandse televisie - VPRO) — 20.30 : 't Is maar een woor : quizprogramma (wordt rechtstreeks overgenomen door de NTS) — 21.05: Panorama — 21.50 : Jazz in aanbouw : een jazzprogramma met de « Boy's Big Band ». (programma van de Nederlandse televisie - VARA) — 22.15 : Medium — 22.25 : Tweede nieuwsuitzending.

■ DINSDAG

14.05 tot 15.15 : Schooltelevisie : - Biologie : De merel. - Aardrijkskunde : De Maas — 19.00 : Gastprogramma : De socialistische gedachte en actie — 19.30 : Tekenfilms voor jong en oud : De Flintstones. (20e afl.) : De helikopter — 19.55 : Sport in 't kort — 20.00 : TV-nieuws — 20.20 : De kat op de koord : TV-feuilleton — 20.50 : Filmtribune : Eerste voorstelling in ons land van de Indiase film « De Wereld van Apu » (Apur Sansar), (oorspronkelijke versie met tweetalige onderschriften) — 22.50 : Tweede nieuwsuitzending.

■ WOENSDAG

17.00 tot 18.00 : Televisum : Een uur met Bob Davidse — 19.00 : Openbaar kunstbezit : « De dorpsdokter » van David Teniers de Jonge (1610-1690) — 19.25 : Penelope : de uitzending voor de vrouw — 19.50 : De Weerman — 19.55 : Sport in 't kort — 20.00 : TV-nieuws — 20.20 : Volkskoncert (II), gegeven door de Philharmonie van Antwerpen o.l.v. Edward Flipse — 21.10 : Hello, jij daar ! : éénakter door William Saroyan — 21.50 : Slapen op wielen : documentaire over slaapwagens, ligrijtuigen en ferry's — 22.30 : Medium : Literatuur — 22.40 : Tweede nieuwsuitzending.

■ DONDERDAG

19.00 : Teletaalles : Engels — 19.30 : Arena : onze veertiendaagse sportmagazine — 19.55 : Sport in 't kort — 20.00 : TV-nieuws — 20.20 : Wereldreiziger met de camera : Portret van een meisje : TV-feuilleton, met Craig Stevens (6e afl.) — 21.10 : Ten huize van André M. Pols, musicoloog — 22.00 : Première : een programma met filmnieuws en fragmenten uit nieuwe films — 22.45 : Tweede nieuwsuitzending.

■ VRIJDAG

14.05 tot 15.15 : Schooltelevisie : - Natuurkunde. - Biologie — 19.00 : Teletaalles : Frans — 19.20 : Tienerklanken : een programma voor de jongeren — 19.50 : De Weerman — 19.55 : Sport in 't kort — 20.00 : TV-nieuws — 20.20 : Piccadilly Circus : een liedjesprogramma met Helen Shapiro, Mike Sarne en John Leyton — 21.00 : De collectie : spel door Harold Pinter. Nederlandse vertaling : G.K van het Reve. (programma van de Nederlandse televisie - NTS) — 22.15 : Tweede nieuwsuitzending — 22.25 tot 23.15: Close-up van de Poolse kineast Roman Polansky.

■ ZATERDAG

10.00 : Teletaalles : Frans — 10.20 : In de spiegel van de kunst : Homo Ludens — 10.50 : Teletaalles : Engels — 17.00 : Klein, klein, kleutertje — 17.20 : Tijd voor U — 17.45 tot 18.20 : Schooltelevisie : Aardrijkskunde : De Rijn — 19.00 : Top Cat : satirische tekenfilm — 19.30 : Dwaaltocht door het dierenrijk : Vleermuizen en vogels. TV-filmreportage van de Britse televisie — 19.55 : Sport in 't kort — 20.00 : TV-nieuws — 20.20 : Er kan altijd eentje bij : TV-feuilleton — 20.45 : Vlieg eens uit ! : een toeristische quiz georganiseerd in samenwerking met de Sabena — 21.35 : Echo — 22.05 : Het 87e politiedistrikt : Buiten gebruik. TV-politiefeuilleton — 22.55: Tweede

RENAAT VEREMANS ZEVENTIG

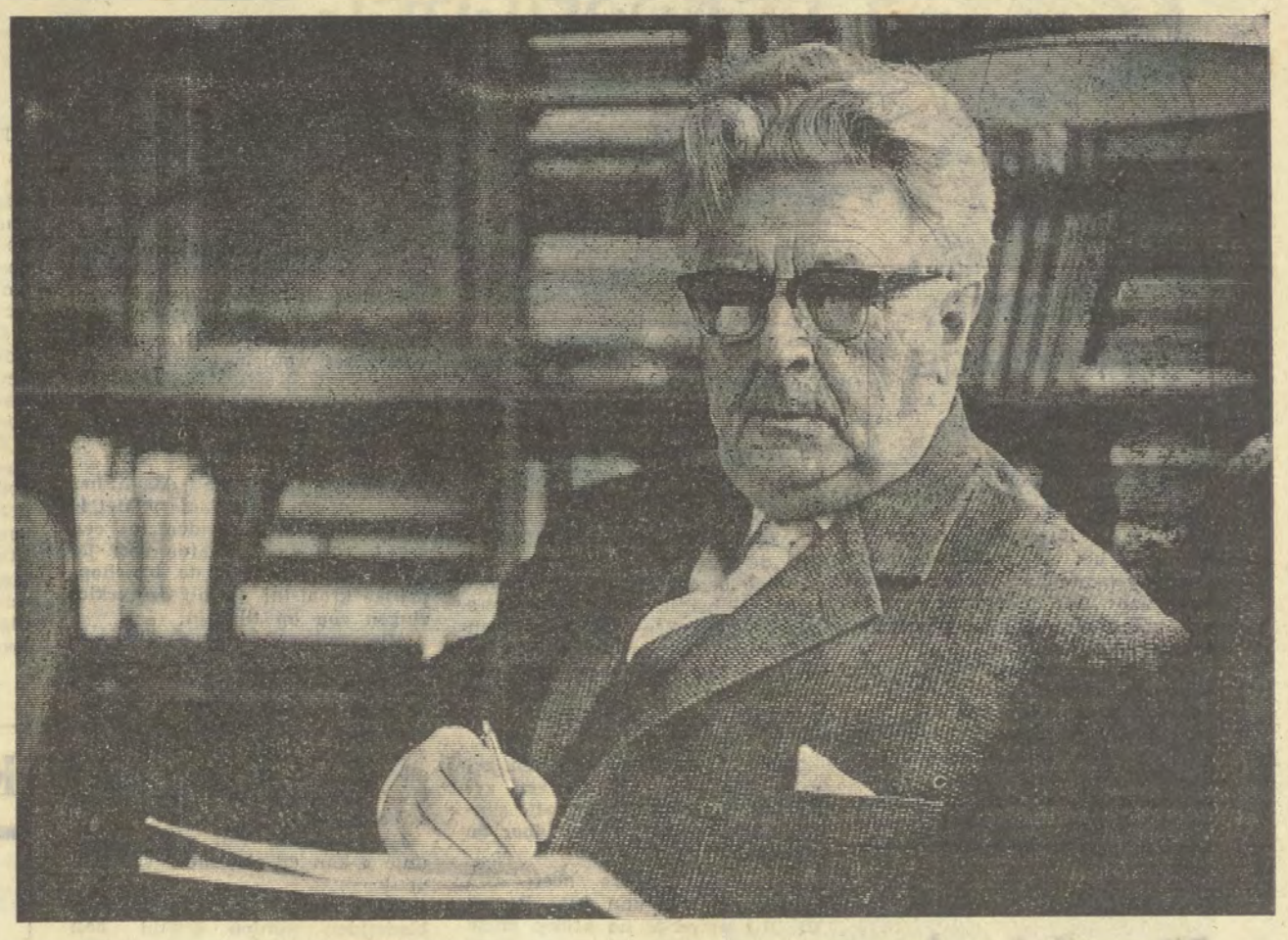

Renaat Veremans is verleden maandag 70 geworden. Hij draagt de last der decennia gelijk zijn liederen dat doen : eeuwig jong, eeuwig spontaan, eeuwig veroverend. Zijn « Weiden als wiegende zeeën », die het hem nu al meer dan een halv eeuw doen, bij drie generaties Vlamingen. Zijn dinamische dirigeerstijl op de Zangfeesten waar hij — waardig onder de grijze manen maar nog vlug en veerkrachtig naar het podium schrijdend — steeds een der meest omjubelden is.
Zeventig jaar jong, meer dan een halve eeuw kreatief en nog steeds op de bres zowel in het artistiek leven als in de Vlaamse Beweging : men zou voor minder een eresaluut brengen.

Deze zeventigste verjaardag van Renaat Veremans was en is een dankbare aanleiding om zijn oeuvre — dat door sommigen als « ouderwets » wordt bestempeld — nog eens te toetsen aan de smaak van vandaag De Koninklijke Vlaamse Opera bracht onlangs zijn opera « Anna-Marie » (op tekst van zijn boezemvriend Felix Timmermans); meester Veremans zelf verklaarde vooraf, onzeker te zijn over het onthaal dat zijn destijds ook te Keulen met zoveel geestdrift begroette « Anna-Marie » thans nog zou genieten. Het antwoord van het publiek was duidelijk: « Anna-Marie » heeft, net als de grote volksliederen van Veremans, modes en smaken overleefd en blijkt een werk te zijn dat « blijft ». Over enkele weken volgt de kreatie van Veremans' jongste werk, het oratorium « De Vijf Blijde Mysteries ». Het is geen viering van een « oude man »; het is integendeel de hulde aan een komponist die nog volop kreatief is gebleven en wiens zeventigste verjaardagsgeschenk aan het Vlaamse volk het volop haalt bij alle eer en hulde die hem vanwege dat volk kan worden betoond.

Ook als schrijver is Veremans aktief geweest; zijn «Herinneringen aan F. Timmermans » verwoorden een hechte en mooie vriendschap die hij eveneens herhaaldelijk heeft verklankt, o.m. in « Nacht en morgend aan de Nete » en in de onovertroffen Adagio-liederen waarvoor de sublieme verzen van Timmermans de tekst leverden.

Ook als muziekpaedagoog heeft Veremans zijn sporen verdiend. Hij werd professor aan het Vlaams Konservatorium te Antwerpen, later bestuurder van het Konservatorium te Brugge waar zijn naam tot op onze dagen verbonden blijft aan het uitstekende Veremans-koor.

Daarnaast is de dinamische kunstenaar voorzitter van de beheerraad van « Sabam », de vereniging voor auteursrechten.

Operetten, opera's, oratoria, kantaten en liederen : er is wel geen genre dat door Veremans niet werd beoefend. Doorheen heel wat werk is de echo te vernemen van de idealen die sinds zijn jeugd onafgebroken de zijne zijn geweest, een geluid dat niet te allen prijze eigentijds wilde zijn en daarom juist evengoed van vandaag als van gisteren is gebleven.

En nog een hele toekomst voor zich heeft!

Het is niet mogelijk, binnen het bestek van dit korte hulde-artikel dieper in te gaan op het oeuvre van Veremans. Terloops weze hier nog vermeld dat de veelzijdige kunstenaar ook de filmmuziek voor «De Witte » schreef.

Zowel de vriendschap als zijn werk verbonden hem met de grootsten onder de Vlaamse letterkundigen van zijn generatie : Nest Claes en Felix Timmermans.

Naast dat omvangrijke oeuvre is er de mens Veremans : eerlijk en oprecht, door en door Vlaamsgezind, idealistisch in zijn kunst en in zijn opvattingen. Niet het minst ook om de grootmenselijke eigenschappen van Renaat Veremans weze hem hier oprecht en nadrukkelijk hulde gebracht bij zijn 70ste verjaardag. Voor het « ad multos annos » zal de immer-jeugdige zelf wel zorgen ! En wellicht zelfs voor nieuw werk, dat hij ons op zijn 80e, 90e en 100e verjaardag wil aanbieden.

tvo.

steentjes voor ONS TAALGEBOUW

VERWERPELIJKE TUSSENWERPSELS
V

ZULLE EN WEJ !

Zuiver dialektisch is het gebruik van het Brabantse « zulle », « zunne » of « zenne » en van het Vlaamse « wej » of « wè », die onderscheidelijk verbasterd zijn uit de werkwoordsvormen zul je ? (oorspr. Brabants zel-du, zelde) en weet je ? Deze wendingen dienen als onderstreping van een mededeling of van een bevel. In de beschaafde omgang kunnen we natuurlijk gebruik maken van de vormen « zul je » en « weet je » in hun letterlijke betekenis, doch daarnaast, als betekenloze versterking, gebruikt men veelmeer het tussenwerpsel « hoor ! » dat in de dagelijkse omgangstaal zeer gewoon is. Aan het gebruik van « hoor » kan men onmiddellijk een beschaafd sprekende van een dialektspreker onderscheiden die, ook als hij « schoon Vlaams » probeert te « klapm », zich voortdurend met zijn zulle's en wej's verraadt. Het verdient anderzijds volstrekte afkeuring uit snobisme er een Hollandse « hoei » van te maken...

Dè

Sommige Westvlamingen geven te kennen dat ze een bevestigend antwoord verwachten, door hun vraag te eindigen met « dè »; bv. « Ist-en ziek, dè ? », « Regen'et, dè ?, « Zi-je moe, dè ? ». Een Brabander zal hetzelfde weergeven met « maschien » : « Is em ziek maschien ? ». Dit misschien wordt in deze zin ook wel door beschaafd sprekenden gebruikt, maar we kunnen de vraag ook een andere wending geven : «Is hij dan ziek?», « Begint het dan ? », « Ben je dan zo moe ? », enz.

Dit « dan » verwijst in feite naar een al of niet uitgesproken voorafgaande vaststelling waaruit een bevestigend antwoord op het gevraagde reeds blijkt, bijvoorbeeld :

A. - Hij is sinds twee weken afwezig.
B. - Is hij dan ziek ? (W-Vl. : Ist-en ziek, dè ?)
A. - Ja.

Hoewel geen enkel woordenboek of spraakkunst gewag maakt van dit heel speciale « dan », is het korrekt Nederlands !

EH ?

Ook dit tussenwerpsel, waarvan de spelling reds onnederlands aandoet, is dialektisch en wordt aan een vraag gehecht om aan te geven dat men een bevestigend antwoord verwacht, doch met dit verschil : terwijl bij « dè » (of dan) de vragende vorm behouden blijft, gebruikt men bij « eh » een bevestigende (positieve) zinskonstruktie, hoewel de inhoud duidelijk ondervragend is. In plaats van de vragende zin « is hij dan ziek ? », zal men met de zelfde betekenis (soms met gewijzigde gevoelswaarde) zeggen : « hij is ziek, eh ? ». In zekere zin loopt men dus bij het vragen reeds op een (bevestigend) antwoord vooruit, maar voegt er voor alle zekerheid « eh » aan toe, alsof men wou zeggen : is dit niet zo ? Mutatis mutandis wordt eh ? ook geplaatst na negatieve zinnen waarop een negatief (dus in feite beamend) antwoord wordt verwacht.

In het algemeen beschaafd zal men, naargelang het antwoord ontkennend of bevestigend is, (maar steeds beamend) de tussenwerpsels « wel » of « niet » gebruiken. bv. :

A. - Je bent moe, niet ? B. - Ja.
A. - Je bent er nog niet, wel ? B. - Nee.
A. - Janssens is ziek, niet? B.- Inderdaad.
A. - Janssens is toch niet ziek, wel ? B. - Absoluut niet !

In plaats van « niet » hebben we ook « nietwaar », dat men niet hoeft te verbasteren tot « newo ». Verder ook « niet zo ? » en « is het niet ? », doch dit laatste ruikt wel erg naar het Franse « n'est-ce pas », dat ook vaak in Vlaamse mond wordt gehoord, maar dan als « nespà ».

In het tweede geval, kan « wel » vervangen worden door « toch », maar dan liefst met een wijziging in de zinsbouw : « Janssens is toch niet ziek ? », « Het regent toch niet ? ». Een verwerpelijk germanisme is het gebruik van « of » in : Je bent niet ziek, of... ? (Du bist gar nicht krank, oder... ?).

ZUT !

« Zut ! » roepen de Walen als hun lucifer uitwaait. Een Hollander zowel als een Vlaming (dit is mijn grondbewijs voor de Dietse eenheid) zal hier roepen: verdomd!, verdorie!, verduiveld!, ver...! Ook wel : jasses!, ajasses!, ajakkes! Dit zijn bastaardvloeken die geen zinnig mens missen kan. Sommigen gebruiken ook « zut » in de betekenis van « laat me gerust », « loop naar de duivel ». Algemeen Nederlands, hoewel niet speciaal algemeen beschaafd Nederlands hiervoor is : « stik ! ».

Hiermee (niet met dit laatste woord, maar wel met deze beschouwing) wil ik een einde maken aan onze wandeling door de puinen en afbraakresten van het terrein, waarop we steentje voor steentje ons Nederlands taalgebouw willen doen herrijzen. Tussenwerpsels zijn in de dagelijkse omgangstaal als de kalkmortel tussen bouwstenen. Ze zijn onmisbaar doch vallen niet onmiddellijk in het oog. Hier is het dat de taalverbastering onmerkbaar blijft voortwoekeren. Hier is het dat de Vlaming die het goed meent met zijn taal (en met zichzelf) moet beginnen met een grondige opruiming. Een tussenwerpsel, evenmin als metselspecie trouwens, is niet iets dat men zomaar achteloos « er tussen werpt », maar iets dat nauwkeurig en met verfijnde zorg « geplaatst » wordt, met behulp van een door oefening en geduld gekweekt zuiver (taal)gevoel.

J. Bouwman

PERSSPIEGEL

RECHT IN KROMME LIJNEN

In de weekbladenparade ging de interesse uiteraard deze week nog naar het stopzetten van de Linie. Met de meeste aandacht werd dan ook uitgekeken naar wat het blad zelf over zijn verdwijnen zou schrijven.

Hoe het gecensureerde blad toch nog enkele « waarheidjes » door de mazen van het net liet glippen ziet ge hieronder. « Volksgazet » legde de band tussen het opdoeken van deze vrije stem en de naderende verkiezingen. Ook in andere bladen ziet men in de verte de verkiezingswolken komen opdagen.

De Linie

Wie de juiste toedracht van de zaken kent, heeft zich deze week kunnen amuzeren bij het lezen van « De Linie » Hoewel onder strenge kontrole staande (tussen haakjes, we vonden nergens geen spoor meer van namen van redakteurs en hoofdredakteur? Men zegt dat Pater Van Badel nog vóór de stille uitvaart van zijn blad gelikwideerd werd, en niet om financiële redenen) hebben enkele Linieredakteurs veel « gesuggereerd ». Men zegt dat God recht schrijft in kromme lijnen, in « De Linie » zijn enkele handige jongens daar ook in gelukt.

Uit de verklaring van de eerste bladzijde geven we volgende gesluierde uitspraak.

« Sedert een paar weken werden geruchten verspreid in verband met het verdwijnen van «De Linie» en, precies één week geleden, toen dit weekblad reeds gedrukt was, namen deze geruchten de vorm aan van persberichten. Sindsdien zijn aan deze geruchten en berichten nog kommentaren in alle kleur en toonaarden toegevoegd. Daar niets van dit alles van de direktie is uitgegaan, en deze de beroepseer en de verantwoordelijkheidszin van konfraters in de gesproken en geschreven perswereld onaangetast wil laten, acht zij het haar recht en haar plicht zich over deze geruchten, berichten en kommentaren niet uit te spreken. »

Naast de tekening van een gevelde Linieboom die op een gekwetste Vlaamse leeuw valt, slipten nog volgende stukjes door de censuur.

« Premier Lefèvre heeft een bezoek gebracht aan Paus Paulus VI. Hij weigerde na afloop enige verklaring af te leggen, en bleef ook bij zijn aankomst te Zaventem zwijgzaam. De bedoeling en de aanleiding voor dit bezoek werd door de hele publieke mening juist begrepen.

« De actualiteit in België stond deze week voorts in het teken van een aangelegenheid die op pagina één wordt « besproken ».

Het is onze vurigste wens dat het werk van openheid, verdraagzaamheid en herbronning van veel vaste waarden, dat « De Linie » in Vlaanderen ondernam, kan voortgezet worden. »

VOLKSGAZET

Ontdekte eerst na dagen het probleem van « De Linie ». Het is volgens Jos te herleiden tot een schrik van de Volksunie voor de naderende slag van de bisschoppelijke kromstaf die bij de verkiezingen zou op til zijn.

«De enige uitweg voor het politiek katholicisme schijnt dus : de oude, beproefde methode van de slag met de kromstaf en enkele maanden na het verbod van « De Linie », ook het verbod voor alle gelovigen om voor andere dan CVP-lijsten (in casu die van de « Volksunie ») te stemmen.

Het weekblad van « De Volksunie » kan er niet meer van slapen!

Niet minder dan drie volle bladzijden worden gewijd aan « De gebroken Linie », het « 19de eeuws clericalisme » en « Inquisitie 1964 ».

Iedere « Volksunie »-voorman verzet zich op zijn manier : propagandaleider Wim Jorissen met felle aanvallen op de Belgische kerk die zich door het Hof, de CVP en het grootkapitaal laat gebruiken voor hun politieke winkel; Walter Luyten in jammerende termen, als de pijnlijk getroffen en ontgoochelde katholiek die zich beklaagt over « het onvlaamse en onsociale masker dat de Kerk hier opzet ».

Wij vermoeden dat het incident zeker een zware slag is voor de « Volksunie » en haar doorgaans katholieke leiding. Maar ook de godsdienst zal er geen voordeel bij vinden. »

Of onze houding van zelfstandigheid ten opzichte van de misbruiken van het Belgisch verpolitiekt katolicisme tot «gejammer» moet verklaard, hangt af van het standpunt dat men inneemt. Voor Jos Van Eynde, die gewoon is alle purperdragers met de voorhamer te lijf te gaan, is dit natuurlijk het geval.

LA RELEVE

Dat « De Linie » vooral om haar Vlaams karakter, dat meer en meer federalistisch werd, stoorde, toont de kommentaar van het progressistische Franstalige weekblad van CVP-strekking, dat de hele Linie prijst behalve om haar Vlaamsgezinde strekking.

« Abstraktie gemaakt van het taalkundig delirium waarin dit weekblad geraakte, was het zeker het beste Belgische weekblad.

Het enige dat een kulturele informatie gaf van internationale klasse.

Terwijl we er toch over bezig zijn, vragen we ons af of « De Linie » niet gaat ophouden te verschijnen om duistere redenen. Zou het kunnen dat het weekblad niet ten onder gaat om zijn dwaze taalkundige passies (die in waarheid schandalig waren) maar om reden van andere houdingen die in feite in het geheel niet schandalig waren. »

Socialist, CVP-er, liberaal, conservatief of progressist is onze voornaam. « Unitaire Belg » is onze familienaam en profijtenere-titel.

RAAK

Vrank en vrij als gewoonlijk raakt het blad van de KWB de kwestie van « De Linie » aan.

« In de dagbladen wordt er naar de reden — die beslist niet van financiële aard kan zijn, want de laatste tijd ging het « De Linie » goed — van dit besluit gegist. Wat zit er achter? Allerlei druk achter de schermen wordt verondersteld. Men weet niets met zekerheid.

We betreuren ten zeerste het heengaan van « De Linie », dat als blad vrijmoedige commentaar bracht en zijn eigen bijdrage leverde in de evolutie op godsdienstig, zedelijk, sociaal en politiek vlak. We zullen de stem van « De Linie » missen in het geheel van de Vlaamse pers.

We durven dan ook hopen dat op deze beslissing zal worden teruggekomen en dat we verder de vrije dialoog zullen kennen tussen « De Linie » en haar lezers.

LA LIBRE BELGIQUE

Heeft als trouwe bondgenoot in de zaak van « De Linie » nogmaals de dweil van Vlaanderen, « De Standaard », bij het duistere verklaringetje van « De Linie » over het waarom van het verdwijnen.

« Overigens zal men noteren dat men ver af staat van de fantastische politieroman (de uitdrukking is van « De Standaard ») die «De Gazet van Antwerpen » had opgebouwd rond de zaak van « De Linie », in dewelke zij met een kwaad oog een tussenkomst had gezien van het Belgisch episkopaat te Rome. »

Tweespan der krachten, zei Van Cauwelaert indertijd, maar hij dacht zeker niet aan een tandem Libre-Standaard.

Het Pennoen

In verband met de reeds lang aangeraakte noodzakelijke samenwerking van alle federalistische krachten in Vlaanderen tegen het bestaande front van de unitaristen geeft Wim Jorissen zijn persoonlijke visie op het tot stand komen van zulk Vlaams Front.

« Een nieuwe Vlaamse partij naast de Volksunie is politiek uitgesloten.

Een opslorping bij de Volksunie kan psychologisch bij zeer velen voor wie de Volksunie gisteren nog een tegenstander was een rem zijn voor een maksimale doorbraak. En die maksimale doorbraak is beslist noodzakelijk om de levensgevaarlijke grondwetswijziging te verhinderen.

De samensmelting met de Volksunie van de « mistevredenen » als groep is een betere oplossing. Zou ook dit psychologisch voorbarig kunnen zijn?

Een verkiezingsbondgenootschap met als centrale themas het volksnationalisme — met als konkreet doel het federalisme — en een sociaal - vooruitstrevende politiek voor alle Vlaamse volkslagen, beide innig verstrengeld, schijnt mij persoonlijk in de huidige omstandigheden de beste oplossing toe. »

DIETSLAND EUROPA

Leo Kerremans bezint zich over de opgave van de politieker in een artikel « Profitariaat of dienst ». Ook op dat vlak moet het Vlaams - nationalisme een lichtend voorbeeld zijn.

« Hierin moet het Vlaams - nationale voorbeeld vooraan staan. (Het is niet de eerste maal — om het dan zeer konkreet te zien — dat We er op wijzen welke kansen en mogelijkheden, maar ook verantwoordelijkheden en plichten hier liggen op elektoraal gebied voor de Volksunie.)

Laten we ons ook hier niet te veel begoochelingen maken. Het Vlaams - nationalisme moet het menselijk voorbeeld geven en vooraan staan. Allemaal goed en wel. Maar laten we niet te licht geloven dat het Vlaams - nationaal programma als dusdanig voldoende is en volstaat om het voorbeeld van grootmenselijkheid te zijn. De Vlaams - nationale wereld is een wereld waar het kleinmenselijke evenzeer zijn rol speelt als elders. De mensen zijn er even vatbaar voor de bekoringen en de verlokkingen als elders. De baatzucht lokt er evenveel als elders. De Vlaams - nationale wereld leeft niet in een goed geïzoleerde schuilkelder, veilig tegen alle wereldse pomperijen. »

DE POST

Dit Vlaamsgezinde weekblad met ook sterke verspreiding in Nederland brengt hulde aan het Nederlandse kamerlid Harmsen van de Boerenpartij die er voor waarschuwt dat het Nederlands in de Europese diensten niet mag tenachter gesteld worden.

« En dan komt er uit Nederland toch een berichtje, dat tot voldoening stemt. Daar heeft het parlementslid Harmsen er bij de minister op aangedrongen, dat het Nederlands als ambtelijke voertaal met de talen van de andere EEG-landen gelijk zal worden gesteld. Hij doet dit, omdat een boer uit Staphorst in een verzoekschrift aan de Raad van Europa antwoord kreeg in het Frans en in het Engels. De heer Harmsen sprak de vrees uit, dat het Nederlands in de toekomst nog slechtst als streekdialect zal blijven bestaan en dat de nederlandssprekenden zich voor hun contact met de overheid van vreemde talen moeten gaan bedienen. »

Proficiat voor dit Nederlands kamerlid.

Walter Luyten.

BECO
Tel. 03/320477 - 056/109.37

KAPITALEN
•
Uw geld blijft dagelijks beschikbaar.
•
OPBRENGST 6%
•
Om het even welke som.
•
Schr. kan. bl., onder M.V.R.

Aanbevolen Huizen

Tot 40% KORTING
Huish App Radio-TV-Bandopnemers...
37 92.57 ELAGRO 38.74 68
De Damhouderstr 23 Ant.

Plastic vloer en trapbedekkingen Deliflex - Tapiflex enz. Inlichtingen :
Claessens-Cornelis Schutstr 18 Deurne - T 36 13.12

Bezoek het Payottenland
Gueuze Kriek
goede spijzen vindt U in afspanning
« DE KROON »
O.L.V -Lombeek (054)32381

Voor al uw Vlaamse lektuur
Een adres
Boek- en dagbladhandel
Paul BEQUET
Nassaustraat 6 Antwerpen

«Vlaams Huis» Knokke
Kamers vol pension - gezellige sfeer
Vermindering v groepen
Elisabethl 105 - T 632.70

Geniet van de lekkere koffie « De Olifant »
in het Vlaams Huis
« PETER BENOIT »
Frankrijklei 8 Antwerpen

Voor uw modern interieur:
EURO-DOMI
Kruidtuinlaan 6 Brussel
met Geschenken-kelder

Zwitserse uurwerken
bij meester-uurwerkmaker
SLAETS
Dewinterstr. 11 Oudergem
t 72.45.43 - terminus tr 35
10% korting leden V.U.

Voor al uw wijnen en likeuren :
GROOTHANDEL F.S.
Liersesteenweg 372
MECHELEN
Telefoon : (015)14909

Schuimrubbermatrassen
met
Gebreveteerde bedekkingslagen
(Brevet - 529768)

Ressortmatrassen
met
Gebreveteerde karkassen
(Brevet - 512767)

fabrieken "STAR"
TE ZELE (O.-Vl.)
Gewatteerde bedspreien
Wollen dekens
Tel. (052) 44641 en 44642

Indien U geen verkoper in uw omtrek kent stuur ons een kaartje en we zenden U het adres van de dichtst bijgelegen verkoper Star Zele.

VLAAMSE ZELFSTANDIGEN

De wet van 9.8.63 verplicht U aan te sluiten bij een wettelijk erkend verzekeringsorganisme.

Uw keus kan niet moeilijk zijn.

U hebt slechts een keus :

De « Vlaamse Ziekenkas » alleen is uw vertrouwen waard.

Zij is 100 % Vlaams. Zij alleen als Vlaamse mutualiteit, kan pogen op 12 jaar strijd en ondervinding. Zij alleen heeft, toen Vlaanderen nog verguisd werd, de kastanjes uit het vuur gehaald voor sociale neropstanding.

U zult bewijzen dat u die strijd waardeert.

U zult aansluiten bij de oudste en de grootste Vlaamse mutualiteit, de « Vlaamse Ziekenkas »
welke beschikt over afdelingen in gans het Vlaamse land. De Vlaamse ziekenkas werd gesticht in november 1951 en wettelijk erkend op 16.4.52.

Knip onderstaande strook uit en stuur hem in open omslag, met frankering 50 ct., naar ons Centraal Secretariaat, Kipdorp 50, Antwerpen, tel 03-32.31.39.

Ondergetekende :
wonende te :
verlangt het bezoek van een afgevaardigde van de Vlaamse ziekenkas op te uur.

Handtekening.

bouwen

OP DEZE PAGINA STELLEN WIJ U VANDAAG EEN AANTAL ZAKEN VOOR DIE - OP GEBIED VAN BOUWWERKEN, WOONINRICHTING, MEUBILERING EN VERKOOP VAN GRONDEN - VOORAANSTAANDE ZIJN IN VLAANDEREN. WIJ BEVELEN DEZE ADVERTEERDERS VAN HARTE AAN BIJ ONZE LEZERS, TEMEER DAAR ZIJ DOOR HUN PUBLICITEIT TOT DE STEUNPILAREN BEHOREN DIE MEDE ONS BLAD SCHRAGEN EN OPBOUWEN. WANNEER U WENST TE BOUWEN, UW WONING IN TE RICHTEN, MEUBELEN AAN TE KOPEN OF EEN GELDBELEGGING TE DOEN, STEUN DAN HEN DIE ONS STEUNEN.

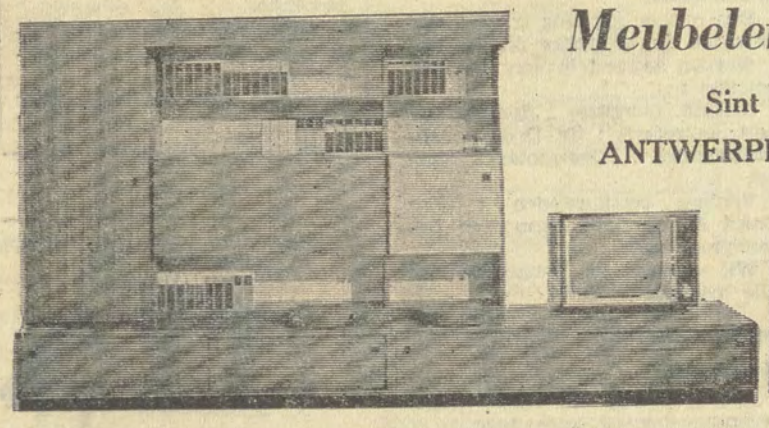

Meubelen Antverpia

Sint Gummarusstraat 28-30
ANTWERPEN, Telefoon 32.94.77

nieuw

ANTVERPIA

kom even kijken in onze geheel nieuwingerichte zaak waar wij de meubelen naar uw smaak tonen.

■ EETKAMERS ■ SALONS ■ SLAAPKAMERS ■

MATTHIEU'S BEDDENBEDRIJF

TURNHOUTSEBAAN 102 BORGERHOUT - TEL. 35.17.83
Bijhuizen : Antwerpen : Diepestr. 84-86. Tel : 31.01.18;
Begijnenstr. 39-41. Tel. 33.47.24
Deurne : Callifortlei 60. Tel. 36.25.22

GRONDEN

in : ■ GRUITRODE
■ OVERPELT
■ NEERGLABBEEK
■ HELCHTEREN
■ OOSTMALLE
■ WEELDE
■ RIJKEVORSEL
■ ST JOZEF RIJKEVORSEL
■ BEERSE
■ SCHOTEN

Rechtstreeks van eigenaar

ROLUS & VANDERPAAL

Jan van Rijswijklaan 62
Antwerpen
Telefoon: 37.54.38

Direktie : Rudi van der Paal

en wonen in Vlaanderen

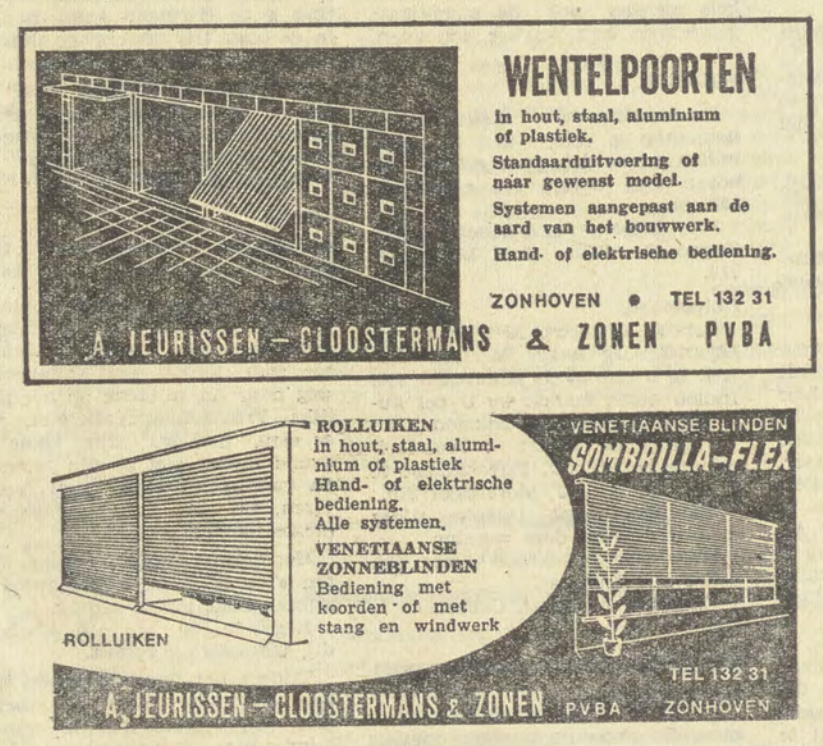

HET ALGEMEEN BOUWBEDRIJF KUNNEN

een van de 30 grootste tussen de 24.455 bouwbedrijven van het land.

BIEDT U
EEN VIERDUBBELE WAARBORG

— 15 jaar ondervinding
— meer dan 4.800 tevreden kliënten
— 300 arbeiders in vaste dienst en 200 specialisten
— ruimste financiering en weergaloze service.

Prins Boudewijnlaan, 323, Wilrijk, Tel : 49.39.30 ■ Schuttersstraat, 19, Antwerpen, Tel : 32.92.18 ■ Onderbergen, 43, Gent, Tel : (09)25.19.23 ■ Molenstraat, 39, Genk, Tel : (011)544.42.

VILLABOUW

Toonaangevende realisaties in klassieke, moderne en landelijke stijl.

Een gezellig bezoek aan werven en verwezenlijkingen overtuigt U en geeft de doorslag. Onvergelijkelijke grondenkeus in gans het land.

Uw hypotheek is onze zorg

Wij bouwen ook op uw grond

Steeds originele ontwerpen volgens uw wensen, eisen en persoonlijkheid.

BON

BOUWTIJDINGEN

Home building blad van het ALGEMEEN BOUWBEDRIJF KUNNEN.
Deze bon, behoorlijk ingevuld en ons teruggestuurd geeft recht op Gratis Jaarabonnement.

Naam : .....

Adres : .....

Handtekening : .....

ANTWERPEN

ANTWERPEN
Richtlijnen voor alle afdelingen.

Van nu af zullen de verschillende afdelingen zorgen voor de nodige vaandels, spandoeken en draagborden in verband met de fakkeloptocht.

Slogans en teksten zullen toegestuurd worden aan alle sekretarissen.

Oproep tot alle militanten, leden van de muziekkapel, vendeliers en vaandeldragers : zonder een uitzondering verzamelen alle militanten op donderdag 23 april aan het lokaal « Tourist », Groenplaats 15, Antwerpen.

Bijeenkomst vanaf 19 uur 30.

Vertrek stipt te 20 uur naar het verzamelpunt « Peter Benoit », Frankrijklei.

Balkaarten en loten.

In het teken van de 5 dagen-Volksunie-week zullen vanaf heden onze propagandisten in alle gemeenten balkaarten en loten ten behoeve van de 17 teerkladders aanbieden bij al onze leden.

Wij vragen aan deze laatsten zeer mild te zijn.

Mededelingen voor alle militanten, leden van de muziekkapel, vendeliers.

Maandag, 9 maart : oefening voor de trommelaars in het lokaal « Tijl » te Mortsel.

Begin te 20 uur.

Donderdag, 12 maart : herhaling voor alle trompetters. Lokaal « Tijl » te Mortsel.

Begin te 20 uur.

Donderdag, 19 maart : algemene vergadering voor alle militanten.

Spreker : J. Van Hoogten.

Lokaal : « Tijl », Antwerpsestr. 59 Mortsel. Begin te 20 uur 30.

Zaterdag, 21 maart : tweede optreden van de muziekkapel.

Verzamelen vanaf 14 uur aan het lokaal « Tijl » te Mortsel.

Vervoer per autokar. Inschrijvingen in het lokaal of op het sekretariaat.

Vertrek stipt te 14 uur 15.

Allen op post.

Dankwoord.

De steunbus in het lokaal «Tijl» bracht 560 F op.

Van harte dank aan de milde gevers en de lokaalhouder.

Nieuwe leden voor de muziekkapel kunnen zich laten inschrijven op de oefenavonden zelf of op het sekretariaat te Berchem.

Vendeliers.

Oefeningen alle maandagen van af 20 uur in het lokaal «Rubens», Statiestraat 175 te Berchem.

Inschrijvingen bij Dhr. Janssens, Klappeistraat 79 te Antwerpen.

LIER

Op woensdag 11 maart wordt door de Vlaamse Kring te Lier een debat ingericht tussen volksvertegenwoordiger Jan Verroken (C.V.P.) en Walter Luyten (arr. sekr. V.U.) over de grondwetsherziening. Het debat heeft plaats in lokaal « De Hoorn », Koning Albertstraat te Lier en het begint te 20 uur 30. Alle Vlaams-nationalisten worden hartelijk uitgenodigd.

MECHELEN

Het was geen sprokkeling maar de massa van de grote dagen die de Vlaamse Klub bijeengebracht had op zijn Groot Sprokkelbal te Mechelen.

De Vlaamse Klub deed qua afwerking zijn reeds stevige traditie eer aan.

De zaal was nog dichtbezet als het TV-orkest van Paul Quintens in de vroege uurtjes zijn matten oprolde. Dat ons publiek goed vertegenwoordigd was, werd duidelijk door het hartelijk applaus dat nationaal sekretaris Wim Jorissen te beurt viel bij zijn intrede. Van het arr. bestuur waren aanwezig O. Renard, W. Luyten, A. Verschaeren en E. Bouwens.

MERKSEM

Op de ledenvergadering van 14 februari l.l. werd overgegaan tot herkiezing van een nieuw bestuur. Het is een verheugend teken voor de komende gebeurtenissen dat al de uittredende bestuurleden met volledige instemming in hun functies herkozen werden. Ten gerieve van onze leden geven wij de huidige samenstelling van het bestuur, dat van af 1 mei tot einde april 1966 in functie zal zijn :

Voorziter : Leo Michielsen. Sekretaris : Karel Van Bockel. Finanties : Frans Van den Eynde. Organisatie : Luc Droogmans. Propaganda : Lieven Kalingart. Wijkleiders : Vissers Renaat, Geens Frans en Mulleman Theo.

Zonder barnumreklaam, zonder fotos, zonder verjaardagen zal iedereen te Merksem toch weten dat dit de namen zijn die bij de aanstaande verkiezingen de zware en verantwoordelijke taak hebben op zich genomen gedaan te maken met de alleenheerschappij van de kleurpolitiekers op het gemeentehuis.

Voor allen is er maar een oplossing : De Volksunie!

Het lokaal van de Volksunie is « Tyl », Bredabaan 298. Alle woensdagen te 20 uur zitdag. Het sekretariaat : Em. Lemineurstraat 33, tel. 45.57.77.

Indien er iets niet in orde is, onze wijkleiders komen ten huize bezoeken, op aanvraag Loontrekkenden die niet weten hoe hun belastingbrieven in te vullen, wij hebben specialisten, bevoegd en belangloos!

PUURS

Alle Vlaamsgezinden uit de streek worden uitgenodigd op de voordracht van de gekende Vlaamse schrijver Valeer Depauw te Kalfort-Puurs op zaterdag 14 maart te 20 uur in zaal «De Hert».

De auteur zal handelen over leven en dood van zijn vriend volksvertegenwoordiger Leo Vindevogel, over wiens terechtstelling « De Linie » sprak als over een gerechtelijke moord. Verder over « Het Vlaams-nationalisme in de moderne tijd ».

WILLEBROEK

Het eerste avondfeest van de Vlaamse Kring gewest Willebroek kende een reusachtige bijval. De vooruitgang van de Vlaamse simpatisantenkring dreigt in deze gemeente zowel rood als geel groen te doen uitslaan van nijd. Hier werd bewezen dat het geestdriftige en nooit aflatende werk van enkele mensen ook de moeilijkste gemeenten kan wakker schudden.

WILRIJK

De werving van nieuwe abonnementen is volop aan de gang, indien we zo doorgaan zal het ver boven ons vooropgezet cijfer van 100 gaan.

Wie helpt er nog mee? Inlichtingen G. Celis, Juul Moretuslei 310.

Kolportage.

Zondag 8 maart. Met onze propagandaploeg naar Mortsel. Vertrek te 9 uur 30 J. Moretuslei 310. Indien nodig komen we U per auto afhalen en terug brengen.

Vrijdag 13 maart : avondkolportage te Wilrijk. Bijeenkomst te 7 uur (19 uur) J. Moretuslei 310.

Wij vragen dat iedereen tijdig op post is voor deze werking.

Onze schatbewaarder kreeg een schat bij. Proficiat.

(De Heer en Mevr. Coenen.)

BRABANT

KEERBERGEN

Dhr. Jos De Saeger die, volgens de uitnodiging van de plaatselijke C.V.P.-afdeling, de persoon is die meer dan wie ook in deze aangelegenheid bevoegd is, sprak in onze gemeente over Vlaamse problemen, Grondwetsherziening en Taalgrens. Wanneer wij dhr De Saeger mochten geloven is onze strijd en de V.U. overbodig, want de «strijdvaardige en dynamische» Vlaamse C.V.P.-vleugel lost al de Vlaamse problemen op.

Spijtig voor dhr De Saeger was niet iedereen akkoord en zowel de gewone Vlaamsvoelenden als de V.U.-sympathisanten gaven de repliek waarop dan een parlementair antwoord kwam, meestal naast de zaak.

Dank zij onze aanwezigheid werd het zaaltje gevuld, maar wij hebben de indruk dat deze vergadering de C.V.P.-zaak te Keerbergen niet gediend heeft. Integendeel! Dat is dan ook weer normaal!

LIMBURG

ALKEN

Prinses van Vlaanderen.

De derde grote schifting voor de verkiezing van de prinses van Vlaanderen, zal plaats hebben te Alken in de grote zaal Monty en dit op zondag 22 maart te 20 uur. De inrichters, waaronder de gekende schuttersgilde Uilenspiegel uit Millen, doen een oproep tot alle Vlaamse meisjes (minimum 16 jaar en niet ouder dan 26) om deel te nemen. De kandidaten moeten Nederlandstalig zijn en de kandidaturen moeten voor 18 maart aangetekend toegezonden worden aan een van volgende adressen :

Dhr Van Straeten, zaal Monty, Alken; Leo Banken, Kerkstraat 180, Millen (Limburg).

Aan de verkiezing (waarover volgende week meer) zijn uiterst waardevolle prijzen verbonden : reizen naar de Balearen, Azurenkust, radio-transistors, enz. De finalisten zullen aangezocht worden om een proef te draaien voor een speelfilm.

BERINGEN

Heden avond 7 maart vertrekt vanuit Beringen een autobus naar het Vriendenbanddansfeest te Genk. Vertrek op de markt te 20 uur 45 voor de prijs van 20 F per persoon. Terugkomst rond 1 uur. Wie wil meereizen geve zich aan bij de secretaris van afdeling Beringen (IJzerbedevaartkomitee en Vriendenband) dhr. Jacobs Albert, Hoogstraat 11, Beringen. Tel. 32503.

Pater Brauns-avond.

Men verzoekt ons mede te delen dat Pater Brauns s.j. zijn belangrijke spreekbeurt over « Vlaamse Beweging onder Bijbelse belichting » te Beringen komt houden in de zaal Iris, Markt ,op donderdag a.s. 12 maart te 20 uur.

Een enige gelegenheid voor Beringen en omgeving. Deze avond wordt ingericht door het IJzerbedevaartkomitee aangesloten bij Vriendenband Limburg.

GENK

Dansavond Vriendenband Limburg.

Heden avond, zaterdag 7 maart, ter gelegenheid van halfvasten ontmoeten alle Vlaams nationalisten zich in de zaal Rembrandt, weg naar As, te Genk op het jaarlijks Vriendenbanddansfeest. Wie er eens uit wil zijn kome die avond beslist met al zijn vrienden en kennissen want, zoals vorige jaren, zal er buitengewoon veel plezier gemaakt worden.

Het gekende orkest « Gebr. Minten » zorgt voor stemmigheid en muziek naar ieders gading.

Begin te 20 uur 30. Stadskledij. Uitnodiging vereist.

Tijdens het feest wordt een tombola gehouden waarvan de eerste prijs een schilderwerk is van de hand van kunstschilder Ludo Laagland. Waarde 5.000 F.

Grote keus :
GLAZEN en MONTUREN.
Gratis voor verzekerden.
Herstellingen in eigen werkhuis.
Walter ROLAND
— Gediplomeerd Optieker —
Kerkstraat, 58 — Antwerpen
Tel. a.u.b. op het huisnummer
Telefoon : 35.86.62
10 % korting op vertoon deze.

OOST-VLAANDEREN

AALST-NINOVE

In Herdersem 132 Volksunienummers verkocht. De verkoop gaat steeds maar in stijgende lijn.

Wij verheugen ons steeds meer nieuwe medewerkers te mogen begroeten.

Nu moet alles gezet op de grote arrondissementele kolportage te Ninove op zondag 8.3.64. Deze kolportage is van het grootste belang voor de Vlaams-nationale opgang in deze stad. Iedere straat moet bezocht.

Samenkomst lokaal « De Vriendschap », Kerkstr. Aalst, 8 uur 30, of station Ninove, 9 uur 15.

MEERBEKE

Een nieuwe afdeling is tot stand gekomen in Meerbeke op 28.2.64.

Werden aangesteld door het arr. bestuur :

Als afd. voorzitter : Roosens Robert; sekretaris : jfr. Dedijn; penningmeester : Desamblanck Marcel.

Verdere bestuursleden : Van Snick A., De Smet Firmin en Desamblank Ruf.

Wij wensen de jonge afdeling alle heil toe.

DENDERLEEUW

Kolportage.

Heden zondag 8 maart eerste arrondissementele kolportage.

De propagandisten verzamelen in de Klok te 8 uur 45. Vertrek te 9 uur.

Werkterrein : Ninove. Terug op het middaguur. Mannen van Denderleeuw op post!

Broederband.

Plaatselijk groepeert Broederband een dertigtal leden. Allen die om hun Vlaamse idealen geleden hebben sluiten aan.

Inlichtingen bij Hektor Beeckman of in het lokaal.

Vlaginhuldiging.

Senator Diependaele overhandigt op 11 april de vlag aan het afdelingsbestuur.

Kor van der Goten zorgt voor de stemming.

Koop een steunkaart bij onze leden en propagandisten of in het lokaal De Klok of in het Palingshuis.

Lidmaatschapskaarten.

Van deze week af gebeurt de hernieuwing der kaarten voor 1964.

Trouwe leden zijn een aanmoediging in onze strijd.

Ieder lid werft een nieuw lid aan, zo worden we machtig.

LEUPEGEM (OUDENAARDE)

In zaal « Pallieter » rechtover de kerk, spreekt Pater M. Brauns S.J. op zaterdag 14 maart te 19 uur 30 over « Verdraagzaamheid onder Vlamingen »

De avond wordt ingericht door de Vlaamse Vriendenkring van Oudenaarde die verwacht dat de vrienden uit Oudenaarde en omliggende deze enige gelegenheid niet zullen laten voorbijgaan.

ST GILLIS-GREMBERGEN

Op 21 maart a.s. te 20 uur in café « Ros Beiaard », Grote Markt te Dendermonde : groot Breugelfeest. Frit met stoofkarbonaden, tombola, prijskampen, enz. Inkom 45 F. Geschenken voor de tombola worden afgehaald : tel. 219.25.

OVERLIJDEN

Op 28 februari overleed te St. Gillis - Dendermonde de heer Disideer De Wit in de ouderdom van 54 jaar. De begrafenis had plaats dinsdag jongstleden te St. Gillis - Dendermonde. Wij bieden de familie De Wit - Waterschoot onze blijken van oprechte kristelijke deelneming bij dit treurige gebeuren.

Vlaamse Financierings- en immobiliënmaatschappij, met aktiviteit op de Kanarische Eilanden, wenst in dienst te nemen :
1. Vijftalig (spaans) bureelhoofd.
2. Spaanskennende vrouwelijke bediende.
3. Vertegenwoordiger met financieel inzicht en immobiliënkennis.
Schrijven kantoor blad, onder LDH.

ZOEKERTJES

Deft. en eerlijke heer 35 j. zoekt werk (autovoerder) te Schoten of Merksem.

Schrijven naar Deridder G., Lindenlei 123, Schoten. 13

Huurwoning : 5 (of 10) ruimten - hof - kom v. ééntalig Relegem (Brussel) - 700 F. Tel. 78.99.35. 14

Wie biedt mij een vaste betrekking aan van reklame-ontwerpertekenaar?

Betreft alle ontwerpen zoals aanplakbiljetten, folders, kartons, naamkaarten, standen, enz.

3 jaar praktijk inzake neon en plexilichtreklamen. Ontwerpen, uittekenen en konstruktie.

Op hoogte pistoolschildering voor plexi, alsook van de mogelijkheid tot plaatsing.

Houder van diploma. Voor verdere inlichtingen gelieve telefonisch kontakt te nemen na 18 uur 30 telefoon 03-36.43.34. 15

Wie bezorgt bepr juffr. (in bezit van schrijfmachine) thuiswerk? Schrijven van adressen - plooiwerk - plakwerk - sorteren of dergelijks. Ook naaiwerk en herstellingen. Schrijven kantoor blad. 16

Beproefd groot gezin uit het Antwerpse, vader ongeneeslijk ziek, vraagt hulp bij Plechtige Kommunie (kleed). Zich wenden: sekretariaat Volksunie, Grote Steenweg 156, Berchem Antwerpen.

DE VOLKSUNIE WEEKBLAD
Uitgave van de v.z.w. **VOLKSUNIE**
REDAKTIE : Mr F. Van der Elst, Hoofdredakteur.
T. van Overstraeten, Redaktiesekretaris.
S. De Lie, Mr De Coninck, Wim Jorissen, lic. W. Luyten, R. Mattheyssens, W. Cobbaut, M. Babylon, E. Slosse, dr L. Wouters, J. Dierckx, P. Martens.
Alle briefwisseling voor redaktie naar :
Rotatyp, Sylv. Dupuisl. 110 Brussel 7. Tel. 23.11.98.
Beheer : Maurice Lemonnierlaan 82, Brussel 1. Tel. 11.82.16.
Alle klachten voor niet ontvangen van blad op dit adres.
Jaarabonnement : 200 F - Halfjaarlijks : 110 F - Driemaandelijks : 60 F.
Steunabonnement : 500 F (minimum) - Losse nummers : 6 F.
Abonnement buitenland : 300 F.
LUCHTPOST : Kongo 950 F - Zuid Afrika 1100 F - Brazilië-Canada 1200 F.
Andere landen 1000 F.
Alle stortingen voor het blad op postrekening 1476.97 Volksunie, Brussel 1.
Verantw. uitg. : Mr. F. Van der Elst, Beizegemstraat 20, Brussel 12

ARRONDISSEMENT ANTWERPEN

Volksunie - week.

Van 19 tot en met 24 april 1964.

Massaal Lenteoffensief onder het motto :

Wij hameren verder! »

Met de medewerking van alle kaderleden, propagandisten en simpatisanten.

Zondag 19 april :

In de voormiddag grote kolportage met het weekblad « De Volksunie » door de gemeenten Borgerhout en Deurne.

Met deelname van 200 propagandisten en zes microwagens!

Maandag 20 april :

Abonnementenslag!

Onze kaderleden en propagandisten op bezoek in alle gemeenten van ons arrondissement.

Dinsdag 21 april :

Propaganda-offensief in de middenstad.

Draagborden- en spandoeken-aktie door onze militanten.

Woensdag 22 april :

Jongeren-avond : « De jeugd moet leven in het land dat nu wordt opgebouwd ».

Spreker : lic. Walter Luyten.

Toegankelijk voor alle jeugdleiders, universitairen, studenten en jongeren.

Te 20 uur 30 in het lokaal « Peter Benoit », Frankrijklei 8, Antwerpen.

Donderdag 23 april :

Massale fakkeloptocht door heen de middenstad.

Verzamelen vanaf 20 uur aan het lokaal « Peter Benoit ». Vertrek : 20 uur 30.

Daarna grote slotmeeting te 21 uur 30, in de zaal « Palladium », Offerandestraat 42.

Voorzitter : Dokter Hektor Goemans.

Sprekers :

Volksvertegenwoordiger Reimond Mattheyssens.

Volksvertegenwoordiger Frans Van der Elst.

Vrijdag 24 april :

Tot slot van de Volksunie-5-dagenweek :

Reuze-bal met het orkest « De Reizende Troebadoers ».

Zaal « Palladium »; deuren 19 uur 30, aanvang 20 uur.

Trekking van de tombola ten behoeve van het boetefonds der 17 teerkladders!

Oproep : van nu af zullen de verschillende afdelingen zorgen voor de nodige vaandels, spandoeken en draagborden in verband met de fakkeloptocht. Nieuwe richtlijnen volgen!

ANTWERPEN

BROECHEM

Algemene vergadering van 21.2. 1964 : druk bijgewoonde vergadering. Het bestuur van de afdeling werd aangevuld. Interne werking van de afdeling aangepakt en druk besproken. Medewerking aan massakolportage werd toegezegd door drie leden (V.U.-week).

Aanstaande gemeenteverkiezingen vormden hoofdbrok van deze algemene vergadering. Leden zeer aktief en vastberaden. Broechem zal er zijn!

Kinderfeest samen met V.O.S. en IJzerbedevaartkomitee werd in het vooruitzicht gesteld

Alle Vlamingen een front, tot de overwinning!

DEURNE

Ledenvergadering.

Op maandag 16 maart 1964 om 20 uur 30 zal onze ledenvergadering plaats grijpen in het lokaal « Plaza », hoek Gallifortlei en De Monterijstraat te Deurne (C) (over cinema Plaza).

Dagorde : bespreking van de organisatie van de V.U.-week; bestuursverkiezing.

Wij doen een oproep tot al onze leden en in het bijzonder tot al onze medewerkers om tegenwoordig te zijn op deze vergadering.

Personen die zich kandidaat wensen te stellen voor een bestuursfunctie dienen dit schriftelijk te doen voor 15 maart 1964 op het sekretariaat : Verstrepen, Gen. Slingeneyerlaan 117, Deurne (C).

Belangrijke mededeling.

Dit jaar staan we voor de gemeenteraadsverkiezingen en mogelijk ook voor de parlementsverkiezingen. Te Deurne zullen we de kiesstrijd aanvangen tijdens de maand april 1964 (V.U.-week).

Een eerste krachtproef zal geleverd worden in de week van 12 tot 18 april 1964. Tijdens deze week dienen er te Deurne 20.000 pamfletten gebust te worden. Op 19 april houden we in onze gemeente een massale kolportage met 4 microwagens en een honderdtal medewerkers. Wij hebben nog een twintigtal medewerkers nodig voor kolportage pamflettenaktie, huisbezoeken, enz.

Personen die bereid zijn aan deze akties mede te werken worden verzocht hun naam op te geven aan het sekretariaat.

Bal « Vlaamse kring ».

Wij nodigen U allen uit op ons « Lentebal ». Dit zal plaats hebben op zaterd. 4 april 1964 om 20 uur in de zaal « Tirolerhof », De Robianostraat te Borsbeek.

EKEREN

Onze algemene vergadering werd zeer druk bijgewoond. In de toekomst zullen deze bijeenkomsten plaats hebben de 2de vrijdag van de maand.

Al de abonnementen op ons weekblad werden, op een paar uitzonderingen na, hernieuwd en de lidkaarten voor 1964 (ons wel laattijdig toegekomen) zijn bijna allen geind.

Onze afdeling maakt zich gereed voor de aanstaande gemeenteverkiezingen. De V.U. zal tot spijt van wie het benijdt, op post zijn. Zij die verlangen kandidaat te zijn, wenden zich tot Piet Volant, voorzitter van de afdeling, Willy Staeslei 79, Ekeren 2.

HOVE

Op dinsdag 10 maart in de zaal «Welkom», Mortselse steenweg, te 20 uur 15 spreekt de gewezen Vlaams-nationale volksvertegenwoordiger Hendrik Borginon over « Grondwetsherziening in Vlaams perspectief ».

Deze voorlichtingsavond, ingericht door de plaatselijke afdeling van de Vlaamse Volksbeweging, is warm aanbevolen.

KAPELLEN

Vergadering.

De maandelijkse ledenvergadering vindt plaats op dinsdag 10 maart te 20 uur in het lokaal Terminus, Antwerpse steenweg 107 te Kapellen. Alle leden van Kapellen, Stabroek en Hoevenen worden dringend verzocht deze vergadering bij te wonen.

Lidmaatschapskaarten 1964.

De leden die nog niet in het bezit zijn van hun lidkaart 1964 kunnen deze afhalen in het lokaal. Mogen wij de achterblijvers vriendelijk verzoeken zich ten laatste tegen 11 maart in regel te stellen.

Leden- en abonnementenwerving.

Is thans in volle gang : onze propagandisten hebben in de afgelopen weken een reeks huisbezoeken afgelegd die met sukses bekroond werden : talrijke nieuwe leden en abonnementen werden ingeschreven. De lijst van de af te leggen bezoeken is echter zeer lang; aktieve elementen die wensen onze propagandaploeg aan te vullen zijn steeds welkom.

Financiele steun.

Wordt steeds met dank door de schatbewaarder aanvaard.

Wij hebben geen geld en geen macht maar wij hebben gelijk, zegt hij, maar met geld kunnen wij macht verkrijgen.

Kolportage.

Door de werfploeg van de Antwerpse Voorkempen werden te Kapellen op 26 januari 156 nummers aan de man gebracht; een nieuw bewijs van onze gestadige vooruitgang en een hartelijk woordje van dank aan de jongens van Schoten en Schilde, die werkelijk geen rust kennen. Wij hopen binnenkort de ploeg van Pol I en Pol II met enkele van onze propagandisten te versterken.

Sociaal dienstbetoon.

Hulpbehoevenden kunnen op aanvraag het bezoek ontvangen van een afgevaardigde van de Volksunie. In geval van nood bel een der volgende nummers op : 74.29.91 - 74.46.62 of 36.41.95.

Sport.

Zondag 27 maart (Pasen) vanaf 15 uur, grote tafelvoetbalwedstrijd in ons lokaal; minimum 500 F prijzen; inschrijvingsgeld 15 F.

We rekenen op een overwinning van een VU-ploeg.

MERKSEM

V.K. Groeninghe.

Onder de auspicien van de V.K. Groeninghe richt de Waterploeg op zaterdag 7 maart een verkleed en onverkleed Halfvastenbal in.

Zoals vorig jaar zal deze vrolijke avond plaats hebben in ons lokaal Tyl, Bredabaan 298. Deelname in de onkosten 20 F.

MORTSEL

Maandag 9 maart : algemene ledenvergadering in lokaal « De Ardeense Jager », Gemeenteplein, te 20 uur 30.

Spreker : volksvertegenwoordiger Reimond Mattheyssens.

Kolportage.

Grote kolportage doorheen de gemeente Mortsel.

Wij verwachten u allen op zondag 8 maart te 19 uur 30 aan ons Vlaams huis « Tijl », Antwerpse straat.

Uw aanwezigheid is meer dan ooit vereist!

De Vlaamse Kring Mortsel nodigt u uit op zijn jaarlijks bal in de zaal « Bristol », Mechelsestw. 2, Mortsel, op 14 maart te 20 uur 30.

Het orkest « De Waltra's », van Stan Philips speelt ten dans.

Een bal van de V.K.M. is een waarborg voor een gezellige avond.

TURNHOUT

Voorjaarswerftochten.

8 maart : Geel, buitenparochies.

15 maart : Herentals (beide ploegen samen).

22 maart : Tielen Wechelderzande

5 april : Westmeerbeek - Zoerleparwijs

12 april : St. Jozef en Achter-Olen.

1 april : Veerle en Eindhout.

3 mei : Turnhout (beide ploegen).

BRABANT

ANDERLECHT

Het Volksuniebal van het kanton wordt vandaag 7 maart gehouden te Anderlecht, Café Sint-Anna, Sint-Guidostr. 85, vanaf 20 uur.

Trams en bussen 22, 45, 56, 76, 64, 49. Toegang : slechts 25 F. Amusementsorkest Peter Philips.

Het bestuur doet een warme oproep tot alle vrienden uit het kanton en tot alle Vlaamsgezinden uit de agglomeratie om door hun aanwezigheid bij te dragen tot de bloei van de Volksunie in het Brusselse.

BRUSSEL

Werftochten met verkoop van ons blad.

Het voorlopig programma is vastgesteld als volgt :

8 maart : Nederokkerzeel.

22 maart : Zaventem

5 april : Bever en St-Pieters-kapelle (op speciaal verzoek).

19 april : Herne

3 mei : Lembeek (Halle)

17 mei : Beert en Bogaarden.

In geval van werkelijk slecht weder of gevaar op de wegen wordt de werftocht automatisch afgelast. Bij twijfel kan men de dag zelf nog bellen te 8 uur 15 op nummer 15.51.75.

NEDEROKKERZEEL-NOSSEGEM

Op zondag 8 maart zal de werfploeg ons blad verkopen in Nederokkerzeel en Nossegem.

Bijeenkomst te 9 uur achter de KVS, te 9 uur 15 op het Daillyplein te Schaarbeek, te 9 uur 30 aan de kerk te Nossegem of te 9 uur 45 aan de kerk van Nederokkerzeel.

LIMBURG

GENK

Dansavond van Vriendenband Limburg.

We nodigen alle nationalisten uit op ons « Halfvasten-dansfeest » dat plaats heeft op zaterdag a.s. 7 maart te 20 uur 30 in de mooie zaal « Rembrandt », Weg naar As te Genk. Dit provinciaal dansfeest is het vierde in de reeks ingericht door Vriendenband en zal zonder twijfel de vorige overtreffen. Aan stemmigheid zal het zeker niet ontbreken, want het orkest « Gebr. Minten » is weer van de partij; wie ze kent weet wat dit betekent.

Ook werd er gezorgd voor een tombola met zeer mooie prijzen. We vermelden enkel dat de hoofdprijs een schilderwerk is ter waarde van 5.000 F. van kunstschilder Ludo Laagland die de prijs eigenhandig zal komen overhandigen aan de gelukkige winnaar.

KERMT

Ere aan wie ere toekomt. Het was verleden week gezegd dat de afdeling Halen het eerst al zijn lidmaatschapskaarten hernieuwd had doch we vergisten ons. Kermt was nog voorafgegaan. Ondertussen bracht de voorziter dhr. Frans Werckx weer verschillende nieuwe abonnementen binnen zodat deze afdeling werkelijk goed geklasseerd staat. Een bewijs temeer dat een voortdurende werking tot goede resultaten leidt.

LANAKEN

Vanaf deze week heeft Limburg haar vaste vrijgestelde die zich volledig zal wijden aan de vele activiteiten van de Volksunie Limburg. Hiervoor werd onze sympatieke secretaris Gustaaf Begas uit Lanaken uitgekozen.

Zijn werk zal zwaar zijn doch we rekenen op alle nationalisten om hem bij te staan in zijn werk.

Deze vaste werkkracht zal ons heel wat financieele kommer bezorgen en we rekenen vast op een verhoogde steun van sympathisanten die zelf geen tijd hebben om propagandawerk te doen. Financieel steunen is ook werken. Daarom stort zonder uitstel uw bijdrage aan de prov. secretaris Limburg Clem Colemont, Nieuwerkerken P.C. 48.1526.

LIMBURG

We doen nogmaals een oproep tot alle propagandisten om zich te willen inzetten voor het werven van nieuwe abonnementen. De tijd is nog zeer gunstig en Limburg heeft nog een belangrijk aandeel te brengen om het beoogde streefcijfer van dit jaar te bereiken. Stel nu eens niet uit en ga nog deze week op huisbezoek want elke propagandist, die naam waardig, moet er toch in slagen ten minste een paar nieuwe lezers aan te werven.

De bestuursleden van sommige afdelingen blijven blijkbaar in gebreke om het voorbeeld te stellen. Op hen rust ook de plicht de ledenhernieuwing zo spoedig mogelijk in orde te brengen. We vragen van hen een spoedige aanpak.

MECHELEN AAN MAAS

De prov. voorzitter en secretaris dhr Joris Degraeve en Clem Colemont hebben enkele belangrijke bezoeken gebracht in de streek van Mechelen en Elsden.

HASSELT

Hoofdbestuurslid Renaat Vanheusden vernieuwde deze week weer enkele abonnementen en kontakteerde meteen enkele nieuwe personen.

OPGLABEEK

Onze werkzame secretaris Leo Schildermans bezorgde ons deze week ook de afrekening van de hernieuwde leden. Het aantal is zeer goed en de uitslag bewijst dat de gezamenlijke inzet van de verschillende propagandisten tot een goed resultaat heeft geleid.

OOST-VLAANDEREN

DENDERLEEUW

Bericht aan de propagandisten.

De kolportages zullen via het blad aangekondigd worden.

Samenkomst telkens in het lokaal « De Klok », alwaar we te 9 uur vertrekken. Op het middaguur zijn we steeds terug.

Eerste grote kolportage zondag 8 maart te Ninove.

Propagandisten : op post!

OPHASSELT

De afdeling telt reeds 43 leden. Vrijdag 20 maart, volksvergadering. Sprekers : Toon van Overstraeten; dokter van Leemputten volksvertegenwoordiger.

ST. MARIA-LATEM

Zaterdag 7 maart, te 20 uur plechtige opening van de « Bierkelder ».

Toespraak door de heer Jozef van Overstaeten, voorzitter V.T.B. Bert Peleman, letterkundige en directeur van Scaldiana te Rupelmonde, brengt de groet aan de Schelde.

Onthulling van het waterwiel door de plaatselijke Burgemeester.

Een afvaardiging van de gemeente aan de Leie, het zusterdorp St. Martens-Latem, onder de leiding van schepen Raf van den Abeele, komt verbroederen met de Vrienden van de Zwalm.

WAASLAND

Avondfeest 21.3.1964.

Kaarten voor deelname aan het avondfeest zijn te bekomen bij alle leden van de afdelingsbesturen of op het secretariaat tegen de prijs van 50 F (leden slechts 30 F).

Wij vestigen er de aandacht op dat zitplaatsen kunnen voorbehouden worden in « Stad Nanttes », Grote Markt, St-Niklaas, tegen de prijs van 10 F per plaats.

Naast het orkest en het optreden van Luc Van Hoesselt werd eveneens een Oberbayernorkest gekontrakteerd dat de ganse nacht door in de feestkelder de minder danslustigen in stemming zal brengen.

Omstreeks 10 uur vindt de huldiging plaats van Dr. Elewaut en Amedé Verbruggen.

Nadien overhandiging van de afdelingsvlaggen door de nationale voorzitter Mr. Van der Elst en drs. Wim Jorissen, nationale secretaris.

Kolportage.

Op zondag 15.3.1964, grote kolportage te St-Niklaas waaraan alle kaderleden van het arrondissement zullen deelnemen.

Bijeenkomst op de Grote Markt te 8 uur 45. Einde wordt voorzien omstreeks 12 uur 30.

Steunfonds.

Alle bijdragen, hoe klein ook, worden met dank aanvaard door overschrijving op p.c.r. nr. 325.33 van de Kredietbank te St-Niklaas, voor nummer 4713 van de Volksunie.

Brochure E3 en Scheldeoeververbinding.

In samenwerking met enkele leden van de studiedienst, heeft het Waasland een brochure uitgewerkt die ons de geschiedenis vertelt van de E 3 en de Scheldeoeververbinding.

Dit verhaal brengt heel wat zaken aan het licht die de meeste onder ons niet kenden.

Wie zich aan deze brochure interesseert, kan deze bestellen bij M. Jan Verniers, Walburgstraat 21, St-Niklaas.

WELLE-EREMBODEGEM

Het bal van de Denderstreek verleden zaterdag te Erembodegem kende een schitterend sukses. Naast heel wat leden uit beide afdelingen, mochten we ons ook verheugen over een talrijke opkomst uit het omliggende en de aanwezigheid van talrijke V.U.-voormannen.

We bedanken dan ook langs deze weg de ongeveer 400 aanwezigen, die tot in de vroege uurtjes de stemming hooghielden. Voor de kameraden uit Erembodegem was het een sukses, dat belooft voor de komende verkiezingen.

Nummers van de tombola, die niet afgehaald werden (inlichtingen café Cambrinus Welle) : 286, 340, 882, 45.

WEST-VLAANDEREN

DIKSMUIDE

Werftochten.

Zondag 8 maart : Seisele, Bulskamp en Vinken (afdelingen : Adinkerke, Diksmuide en Koksijde).

ARR. BRUGGE

Heel het arr. Brugge danst in het Boudewijnpark, St. Michiels - Brugge op zaterdag 7 maart a.s. vanaf 21 uur Tweede Lentebal met het orkest « de Meloritmers » en « die Edelweiss Kapelle ».

Toegangsprijzen : 35 en 40 F.

KOEKELARE

De Volksunie Veurne - Oostende - Diksmuide houdt haar arrondissementeel bal op 7 maart 1964 om 20 uur. Dit groots bal vindt plaats in de feestzaal Monty te Koekelare. Orkest : The Sea-Siders.

ROESELARE

« De Mandel ».

Niet te vergeten : op zaterdag 21 maart, eerste dag van de Lente. Lente - avondfeest van de Vlaamse Kring « De Mandel » in de zalen De Beurs met het orkest Pol Rutger. Datum vrijhouden! Na het machtig sukses van verleden jaar zal niemand willen ontbreken.

WIJ leven thans in een periode van betrekkelijke windstilte, die gevuld wordt met het stelselmatig overtreden en saboteren van de nieuwe taalwetten en met studie in de kommissie voor grondwetsherziening hoe men het best de eenheidsstaat kan redden door het opleggen van nieuwe grote offers aan de Vlamingen.

Het is een tijd die we dus allerbest besteden aan de uitbouw van een organisatie die het Vlaams verweer kan organiseren en het nieuwe noodzakelijke Vlaamse offensief voor federalisme voorbereiden.

ALLEN EEN FRONT

door Wim Jorissen

DE stelselmatige sabotage van de nieuwe taalwetten zal slechts die vlaamsgezinden verwonderen, die nog geloven in de eerlijkheid of in het fair play van de Belgische unitaristen. Zo we enig realisme weten op te brengen zien we echter dadelijk dat bij die rekels alleen het catch as catch can geldt en dat alle knepen geoorloofd zijn, de meest gemene het eerst.

Moeten wij nog herinneren aan de vaste kommissie voor taaltoezicht, die nog niet opgericht werd en waarvan men nu reeds zoveel mogelijk de macht aan het beknotten is om die geleidelijk tot een fiktie te herleiden ?

Moeten we over de heer Cappuyns spreken, deze socialistische « Vlaming », die zijn dochters in het Frans opvoedt en Duits als tweede taal aanleert. Alleen het bevrijdingspatriottisme blijkt hier overwonnen.

Moeten wij nog vragen hoe het zit met de arrondissementskommissaris voor Komen-Moeskroen, die de taalrechten van de Vlamingen aldaar moet beschermen? Spreken ze er niet van daar een Waal te benoemen !

Waarop wacht Gilson om de modaliteiten voor de taalgrensafbakening overal vast te leggen? Is het niet om de Vlamingen nog een maksimum aantal stukken grondgebied te kunnen ontroven, om een goede beurt te maken in de Brusselse salons?

Hoeveel honderden overtredingen van de taalwet zijn er sinds de goedkeuring ervan niet geweest in het Belgisch staatsblad zelf?

Leven wij in een land van gekken of van cynici?

In elk geval leven we in een land waar een kaste boven alle wetten staat : de kaste van de unitaristische franstalige profiteurs.

AL deze cynische wetsverkrachtingen zouden reeds kunnen volstaan om alle Vlamingen met enig refleks in een breed Vlaams front samen te bundelen en op te stellen.

De grondwetsherziening, de mentaliteit en de plannen van de unitaristen zijn echter nog andere en sterkere koffie.

Al te vaak vergeet men in de Vlaamse Beweging dat, zo het Vlaams verweerrefleks toegenomen is, de kracht van het unitaristisch centralisme nog in veel grotere mate gegroeid is. De staat wordt van jaar tot jaar machtiger en het staatsapparaat is in handen van de unitaristische Vlamingenverachters.

Zij hebben hun verfransingsideaal niet opgegeven. Alleen hun taktiek is veranderd. Zij vechten niet meer op alle fronten, maar zoeken door een centrale doorbraak het Vlaamse front op te rollen.

Zij zetten thans haast al hun krachten op Brussel om dat zo vlug mogelijk te verfransen en om de macht van deze stad te vergroten. De verfranste Brusselaars zwermen uit over de omliggende gemeenten en zullen het breekijzer van de verfransing in gans Brabant brengen.

SPAAK heeft het al gezegd dat de grenzen van het toekomstige Brussel liggen te Mechelen, Leuven, Aalst en N ijvel (over Halle).

De nieuwe kardinaal Suenens leeft reeds in deze visie. Zijn woorden, hier vorige week door Walter Luyten aangehaald, bewijzen het. Zei hij niet tot zijn jonge seminaristen dat het aartsbisdom Mechelen-Brussel een franstalig arrondissement is waar alleen in de periferie (in de uithoeken) Nederlands gesproken wordt ?

DE nog mogelijke hinderpaal voor de unitaristen is de Vlaamse meerderheid in dit land. Men weet nooit of ondanks alles die niet eens zou bewust worden van de eigen waarde.

Deze laatste hinderpaal dient opgeruimd door de grondwetsherziening. Ten dien einde werd de Waalse minderheidsvrees aangewakkerd. Zo krijgt alles een onschuldig uitzicht en hoopt men Van Eynde en De Saeger er met beide voeten laten in te trappen.

WIE de Vlaamse Beweging thans realistisch bekijkt, weet dat ons nog een kans overschiet om het ontzettend nieuw gevaar te keer te gaan : de grootst mogelijke bundeling van alle niet-kleurpolitieke krachten.

Het Vlaams-nationale met als groot konkreet doel het federalisme heeft zijn weg gemaakt in brede vlaamsgezinde kringen. Het wezenlijke programmapunt van de Volksunie werd aanvaard en wordt thans overal stevig bezit.

De sociale stroming kwam anderzijds in onze Volksuniekongresbesluiten flink tot uiting.

De gemeenschappelijke bedding voor het Vlaamse en het sociale ligt gegraven. Alleen moeten we nu nog zorgen dat beide stromingen, innig vermengd er doorheen spoelen. Het zal trouwens niet zo nieuw zijn in de Vlaamse Beweging.

ALS iedereen de dreigende nood voor ogen houdt zoals wij, en het bijkomstige voorlopig aan de kant stelt voor het wezenlijke, dan is de partij voor Vlaanderen nog niet verloren.

Het breed Vlaams front zal de test zijn voor het politiek doorzicht en voor de politieke rijpheid van alle Vlaamse strijdgenoten, de test voor de huidige strijdende generatie.

Laten wij deze strijd winnen en ook nieuwe overwinningen worden mogelijk.

ANTI-ATOOM MARS

15 MAART 1964 BRUSSEL

GEEN KERNWAPENS, GEEN KERNUITRUSTING, NOCH IN BELGIE, NOCH VOOR HET BELGISCH LEGER.

VERMINDERING VAN DE MILITAIRE UITGAVEN EN AANWENDING VAN DE ALDUS BESCHIKBAAR KOMENDE GELDEN VOOR SOCIALE EN CULTURELE DOELEINDEN, ALSMEDE VOOR HULP AAN DE ONTWIKKELINGSLANDEN.

STOPZETTING VAN ALLE KERNPROEFNEMINGEN MET INBEGRIP VAN DE ONDERGRONDSE.

NIET-AANVALSPAKT TUSSEN DE NAVO-LANDEN EN DE LANDEN VAN HET VERDRAG VAN WARSCHAU.

TEGEN DE VERSPREIDING VAN DE KERNWAPENS.

VERNIETIGING VAN ALLE KERNWAPENS.

VOOR EEN VOLLEDIGE, GELIJKTIJDIGE EN GECONTROLEERDE ONTWAPENING.

ANDERLECHT, FRANS HALSPLEIN - 15 MAART 1964

VERTREK : 14 UUR